

ANYKŠČIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS 2025–2027 METŲ STRATEGINIO VEIKLOS PLANO DALIES, NUSTATANČIOS SOCIALINIŲ PASLAUGŲ RŪŠIS PAGAL GYVENTOJŲ POREIKIUS, JŲ TEIKIMO MASTĄ IR FINANSAVIMĄ, PROJEKTAS

I SKYRIUS IVADAS

1. Bendra informacija

Anykščių rajono savivaldybės 2025–2027 metų strateginio veiklos plano dalies, nustatančios socialinių paslaugų rūšis pagal gyventojų poreikius, jų teikimo mastą ir finansavimą, projektas (toliau – Planas) parengtas vadovaujantis Socialinių paslaugų planavimo metodinėmis rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2024 m. lapkričio 22 d. įsakymu Nr. A1-795 „Dėl socialinių paslaugų planavimo metodinių rekomendacijų patvirtinimo“.

Taip pat rengiant Planą, vadovautasi Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymu, Socialinių paslaugų katalogu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. balandžio 5 d. įsakymu Nr. A1-93 „Dėl Socialinių paslaugų katalogo patvirtinimo“, Mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2024 m. birželio 11 d. įsakymu Nr. A1-397 „Dėl mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašo patvirtinimo“, Socialinių paslaugų išvystymo normatyvų sąrašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014 m. sausio 20 d. įsakymu Nr. A1-23 „Dėl socialinių paslaugų išvystymo normatyvų sąrašo patvirtinimo“ ir kitais teisės aktais.

Plano paskirtis – nustatyti socialinių paslaugų teikimo mastą ir rūšis Anykščių rajono savivaldybėje 2025–2027 metams pagal gyventojų poreikius.

Plane nustatyti socialinių paslaugų teikimo ir plėtros tikslai atitinka:

1.1. Valstybės ilgalaikės raidos strategijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. lapkričio 12 d. nutarimu Nr. IX-1187 „Dėl valstybės ilgalaikės raidos strategijos“, pagrindinį tikslą „Sukurti aplinką plėtoti šalies materialinei ir dvasinei gerovei, kurią apibendrintai nusako žinių visuomenė, saugi visuomenė ir konkurencinga ekonomika“, kryptį „Socialinės paramos plėtra ir skurdo bei socialinės atskirties įveikimas“ ir jos pagrindinius veiksmus „Įvykdyti socialinių paslaugų reformą, kuri apibrėžtų veiksmingesnius socialinių paslaugų organizavimo būdus, skatintų pačius paslaugų gavėjus ieškoti savipagalbos būdų, pertvarkytų paslaugų finansavimą, sukurtų bendrą socialinių paslaugų standartų, kokybės vertinimo ir kontrolės mechanizmą“, „Teikti prevencines ir reabilitacines socialines paslaugas socialinės atskirties grupėms, prievartą ir išnaudojimą patyrusiems, sergantiems priklausomybės ligomis, grįžusiems iš įkalinimo vietų ir kitiems asmenims“, „Geriau panaudoti nevyriausybinių organizacijų išteklius ir gebėjimus socialinei paramai tobulinti“.

1.2. Devynioliktos Vyriausybės programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 12 d. nutarimu XV-54 „Dėl devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, Socialinės ekonomikos plėtros ir Veiksmingos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi, socialinių paslaugų srityse.

1.3. Anykščių rajono savivaldybės strateginio 2019–2025 metų plėtros plano, patvirtinto Anykščių rajono savivaldybės tarybos 2018 m. gruodžio 20 d. sprendimu Nr. 1-TS-337 „Dėl Anykščių rajono strateginio 2019–2025 metų plėtros plano patvirtinimo“, 3 prioriteta „Sumanios, sveikos, saugios, pilietiškos ir aprūpintos visuomenės kūrimas“ 3.3 tikslą „Saugios socialinės aplinkos gyventojams plėtojimas“.

Identifikuojant Anykščių rajono savivaldybės pagrindines socialines problemas, remtasi Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės skelbiamais duomenimis, Anykščių

rajo savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus kaupiamais duomenimis, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Utenos apskrities vaiko teisių apsaugos skyriaus Anykščių rajone (toliau – Utenos apskrities vaiko teisių apsaugos skyrius Anykščių rajone) bei socialines paslaugas teikiančių įstaigų / organizacijų pateiktais duomenimis.

Šiame Plane vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatyme ir kituose teisės aktuose apibrėžtas sąvokas.

2. Socialinių paslaugų planavimo tikslai:

2.1. nustatyti veiksnius, turinčius įtakos gyventojų socialinių paslaugų poreikiams, socialinių paslaugų plėtros prioritetus ir lėšų sumą, reikalingą socialinėms paslaugoms finansuoti;

2.2. užtikrinti asmenų priklausomumo (savarankiškumo netekimo) prevenciją (savarankiškumą išsaugančių, atkuriančių ir jo mažėjančių lėtinančių priemonių įgyvendinimą);

2.3. gerinti socialinių paslaugų kokybę, didinti jų kompleksiskumą ir veiksmingumą, apimančią efektyvesnės socialinių paslaugų infrastruktūros kūrimą ir esamos pertvarkymą;

2.4. informuoti suinteresuotus asmenis ir organizacijas, atstovaujančias socialinių paslaugų gavėjams ar ginančias tam tikrų asmenų socialinių grupių interesus ir teises (toliau – organizacijos), įtraukti jas į socialinių paslaugų planavimą ir stebėseną.

3. Plano rengėjai

Planą rengė Anykščių rajono savivaldybės mero 2024 m. gruodžio 5 d. potvarkiu 1-MP-608 „Dėl darbo grupės sudarymo“ sudaryta darbo grupė dėl Anykščių rajono savivaldybės 2025–2027 metų strateginio veiklos plano dalies, nustatančios socialinių paslaugų rūšis pagal gyventojų poreikius, jų teikimo mastą ir finansavimą, parengimo.

II SKYRIUS BŪKLĖS ANALIZĖ

4. Anykščių rajono savivaldybės socialinės ekonominės ir demografinės situacijos įvertinimas

Analizei naudojama naujausia Valstybės duomenų agentūros (2022–2024 m.) skelbiama statistika bei Užimtumo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Anykščių rajono savivaldybės administracijos struktūrinių padalinių pateikti duomenys.

Nuo 1996 m. Anykščių rajono savivaldybės gyventojų skaičius sumažėjo apie 38,77 proc., kas rodo ilgalaikę gyventojų migracijos ir senėjimo tendenciją. Didelė dalis gyventojų yra pensinio amžiaus, o tai kelia iššūkius socialinėms paslaugoms ir sveikatos priežiūrai.

1 lentelė. Anykščių rajono savivaldybės gyventojų skaičius 2022–2024 m.

Statistiniai rodikliai	2022-01-01	2023-01-01	2024-07-01
Gyventojų skaičius	22683	22568	22155
Iš jų:			
Mieste	9410	9450	9316
Kaime	13273	13118	12839
Asmenys su negalia	2253	2243	2243 (2024-01-01 duomenys)
Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis proc.	9410	9450	9316
Pensinio amžiaus gyventojų skaičius	5 711	6450	6459

Šaltinis: Statistikos departamentas (www.stat.gov.lt)

4.1. Anykščių rajono savivaldybėje gyventojų socialinių paslaugų poreikis sąlygojantys veiksniai

Anykščių rajono savivaldybėje socialinių paslaugų poreikis yra glaudžiai susijęs su šalyje vykstančiais socialiniais procesais. Vertinat socialinių paslaugų poreikį gyventojams svarbu atsižvelgti į demografinius bei ekonominius rodiklius, kurie lemia įvairių grupių, reikalaujančių pagalbos, augimą.

Anykščių rajono savivaldybės gyventojų socialinių paslaugų poreikis lemia šie veiksniai:

4.1.1. Negalia

2024 m. pradžioje buvo 2 243 asmenų su negalia, iš kurių 1699 darbingo amžiaus asmenys, o 2022 m. buvo 2253, iš kurių darbingo amžiaus 1756 asmenys. Negalios rodiklių sumažėjimas Anykščių rajono savivaldybėje gali būti susijęs su demografiniais pokyčiais, socialinės politikos reformomis ir ekonominėmis sąlygomis. Dėl šių priežasčių svarbu nuolat stebėti situaciją ir vertinti, kaip šie pokyčiai paveikia asmenis su negalia rajone.

4.1.2. Visuomenės senėjimas ir jo poveikis

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenimis 2024 metais Anykščių rajono savivaldybės pensinio amžiaus pensijų gavėjų buvo 6459, kas sudarė 29,15 proc. visų rajono gyventojų. Tai rodo, kad didelė dalis Anykščių rajono savivaldybės gyventojų yra vyresnio amžiaus, kas dar labiau išryškina socialinių paslaugų poreikį senyvo amžiaus žmonėms.

2 lentelė. Anykščių rajono savivaldybės gyventojų skaičius 2022–2024 m.

	Vidutinis metinis gyventojų skaičius (asmenys)		
	2022 m.	2023 m.	2024 m.
Anykščių r. sav.	22 683	22 568	22 155

Šaltinis: Statistikos departamentas (www.stat.gov.lt)

Gimstamumo rodikliai yra vienas iš svarbiausių demografinių aspektų. 2024 metais Anykščių rajono savivaldybėje gimė 107 kūdikių, o 2023 m. – 118. Mirtingumo rodiklis apibūdina gyventojų sveikatos būklę, tačiau Anykščių rajono savivaldybėje pagyvenusių žmonių skaičius yra didelis, todėl ir mirtingumo rodiklis gali būti didesnis, net jeigu socialinės ekonominės sąlygos ir sveikatos priežiūra gera. Bendrasis mirtingumas šiek tiek padidėjęs, nes 2023 m. – mirė 459 asmenys, o 2024 m. gruodžio pabaigos duomenimis – mirė 462 asmenys.

3 lentelė. Bendro gimstamumo Anykščių rajono savivaldybėje rodiklio pokytis 2022–2024 m.

	Bendras gimstamumo rodiklis 1000 gyventojų		
	2022 m.	2023 m.	2024 m.
Anykščių r. sav.	4,9	5,8	4,8

Šaltinis: Statistikos departamentas (www.stat.gov.lt), Anykščių rajono savivaldybės administracija

4.1.3. Alkoholio, narkotinių, psichotropinių ir kitų medžiagų vartojimas

Šis veiksnys lemia vaikų, suaugusių asmenų ir šeimų priskyrimą socialinę riziką patiriančių asmenų grupei. Socialinėmis paslaugomis (tokiomis kaip socialinė priežiūra šeimoms, socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas, intensyvi krizių įveikimo pagalba ir kt.) galima sumažinti neigiamas socialinių problemų pasekmes vaikams ir šeimoms, socialinę riziką patiriantiems suaugusiems asmenims bei užkirsti kelią šių problemų atsiradimui.

Asmenims, vartojantiems alkoholį, narkotines, psichotropines ir kitas medžiagas, itin reikalingos nakvynės namų, psichologinės bei socialinės reabilitacijos įstaigų paslaugos, psichosocialinė pagalba.

4.1.4. Socialinių įgūdžių stoka ir smurtas artimoje aplinkoje

Šeimos, patiriančios socialinę riziką, kartu su jose augančiais nepilnamečiais vaikais sudaro didelę socialinių paslaugų gavėjų grupę. Dažniausiai šiose šeimose pasitaiko problemų, tokių kaip alkoholio, narkotikų, psichotropinių medžiagų vartojimas, ilgalaikis nedarbas, nestabilūs šeimyniniai santykiai, konfliktiškos skyrybos bei smurto atvejai. Tokios šeimos nuolat susiduria su poreikiu gauti socialinę priežiūrą.

Anykščių rajono savivaldybėje, kaip ir visoje Lietuvoje, socialinę riziką patiriančiose šeimose vis dar išlieka didelis smurto ir konfliktų lygis, kas turi neigiamą poveikį tiek suaugusiems, tiek vaikams. Socialinės paslaugos vaidina svarbų vaidmenį mažinant smurtą šeimose ir padedant sunkumus patiriančioms šeimoms spręsti kylančias problemas, todėl būtina toliau stiprinti jų teikimą ir prieinamumą.

4.1.5. Nedarbo lygis

Bedarbystė Anykščių rajono savivaldybėje išlieka rimta socialinė problema, tačiau vykdomi projektai ir iniciatyvos siekia padėti gyventojams įveikti šias problemas ir suteikti reikiamą pagalbą.

Užimtumo tarnybos 2024 m. lapkričio mėnesio duomenimis Anykščių rajono savivaldybėje bendra procentinė dalis nuo darbingo amžiaus gyventojų buvo 10,6 proc., o 2023 m. lapkričio mėnesį – 10,0 proc. Pokytis – 0,6 proc.

Anykščių rajono savivaldybės tarybos 2024 m. kovo 1 d. sprendimu Nr. 1-TS-49 „Dėl Anykščių rajono savivaldybės 2024 m. Užimtumo didinimo programos patvirtinimo“ patvirtinta Anykščių rajono savivaldybės užimtumo didinimo programa. Programos tikslas – didinti Anykščių rajono savivaldybės teritorijos gyventojų užimtumą, kompleksiskai sprendžiant jų integracijos į darbo rinką problemas, atsižvelgiant į individualius asmenų poreikius ir motyvaciją, įsidarbinimą ribojančias aplinkybes, ugdyti gyventojų socialinius ir darbinius įgūdžius, šalinti kliūtis užimtumui ir sudaryti sąlygas integruotis į darbo rinką. Programoje yra numatomos dvi priemonės užimtumui didinti:

1. programoje numatyta tikslinei grupei bus organizuojami terminuoti darbai;
2. numatomos teikti priklausomybių konsultanto, lydimosios pagalbos, pavėžėjimo, teisinės, psichologo ir kitos paslaugos pagal poreikį.

Užimtumo skatinimo ir motyvavimo paslaugų nedirbantiems ir socialinę paramą gaunantiems asmenims tikslas – suteikiant reikiamas socialines paslaugas palengvinti ilgalaikių bedarbių įsitraukimą, integraciją į darbo rinką, kokybišką visuomeninį ir asmeninį gyvenimą.

2024 m. Užimtumo didinimo programos paslaugos suteiktos 70 asmenų. Paslaugoms įsigyti panaudota 40 930 eurų. Konsultuojant ilgalaikius bedarbius, teikiant jiems įvairias socialines paslaugas, išryškėjo įsisenėjusios problemos: socialinių įgūdžių ir (ar) motyvacijos stoka, įsiskolinimas, esamos priklausomybės, neturėjimas galimybių atvykti iš nuolatinės gyvenamosios vietos į darbo vietą. Suteiktos tikslinės paslaugos: priklausomybių konsultanto konsultacijos, psichologo konsultacijos, lydimosios pagalbos paslaugos, finansinio raštingumo mokymai, teisinės paslaugos, pavėžėjimo paslaugos, asmens sveikatos priežiūros ir kitos paslaugos pagal poreikį.

Siekiant didinti Anykščių rajono savivaldybės gyventojų užimtumą, pagal Užimtumo didinimo programą organizuojami nenuolatinio pobūdžio darbai, nes jų poreikis Anykščių rajono savivaldybėje yra didelis. 2024 m. šioje Užimtumo didinimo priemonėje dalyvavo 19 asmenų ir panaudota 91 880,91 euro. Užimtumo tarnyboje registruoti asmenys atliko Anykščių rajono savivaldybės teritorijos tvarkymo, statybos ir remonto, sezoninius darbus. Socialiai pažeidžiami asmenys, dalyvaudami šioje programoje, tobulina savo darbo įgūdžius ir įgyja motyvacijos tęsti darbo paiešką.

2025 m. užimtumo didinimo programa bus įgyvendinama taikant atitinkamas priemones ir paslaugas. Bus įvertinami programos poreikiai ir galimybės, kad būtų parinktos tinkamos paslaugos ir priemonės, skatinančios integraciją į darbo rinką.

4.1.6. Nusikalstamumas

Taikant efektyvius socialinio darbo metodus Anykščių rajono savivaldybėje nusikalsti linkusiems suaugusiems ir nepilnamečiams asmenims teikiamos socialinės paslaugos:

1. psichologinė pagalba;
2. socialinių įgūdžių ugdymas;

3. tėvystės mokymai;
4. krizės įveikimo pagalba;
5. individualios priežiūros paslaugos;
6. mediacijos paslaugos.

Anykščių rajono socialinių paslaugų centras organizuoja šias paslaugas ir bendradarbiauja su kitomis institucijomis, kad užtikrintų kompleksinę pagalbą asmenims, patiriantiems socialinę atskirtį ar nusikalstamumo riziką.

5. Esamos socialinių paslaugų infrastruktūros Anykščių rajono savivaldybėje analizė

4 lentelė. Socialinių paslaugų infrastruktūros Anykščių rajono savivaldybėje analizė

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų įstaigos tipas pagal žmonių socialines grupes ¹	Socialinių paslaugų įstaigos pavadinimas	Pavaldumas ²	Vietų (gavėjų ³) skaičius	
				iš viso	iš jų finansuojamų savivaldybės
1.	Socialinės globos namai	Aknystos socialinės globos namai	LR SADM	284	33
		Anykščių socialinės globos namų Svėdasų padalinys	Savivaldybės BĮ	35	35
		Anykščių socialinės globos namų Burbiškio padalinys	Savivaldybės BĮ	20	20
		Anykščių socialinės globos namų Troškūnų padalinys	Savivaldybės BĮ	36	36
		Sidabrinis amžius	VšĮ	24	24
2.	Šeimynos	Jokūbavos šeimyna	Savivaldybės	8	7
3.	Šeiminiai namai	Anykščių rajono šeimos ir vaiko gerovės centras	Savivaldybės BĮ	19	19
4.	Bendruomeniniai šeimos namai	Anykščių rajono socialinių paslaugų centras	Savivaldybės BĮ	Pagal poreikį	-
5.	Grupinio gyvenimo namai	Aknystos socialinės globos namų Šlavėnų grupinio gyvenimo namai	LR SADM	10	5
6.	Laikino gyvenimo namai	Anykščių rajono socialinių paslaugų centro padalinys Motinos ir vaiko krizių tarnyba	Savivaldybės BĮ	4	12

¹ Lentelė užpildoma pagal Socialinių paslaugų kataloge numatytus socialinių paslaugų įstaigų tipus.

² Apskritis, savivaldybės, nevyriausybinė organizacija, privačios ir kt.

³ Maksimalus lankytojų skaičius per dieną.

		Anykščių rajono šeimos ir vaiko gerovės centro padalinys Krizių centras	Savivaldybės BĮ	30	49
		„Anykščių jausmų ratas“	VšĮ	Pagal poreikį	4
7.	Dienos socialinės globos centrai	Anykščių rajono socialinių paslaugų centro padalinys Dienos centras asmenims su negalia	Savivaldybės BĮ	25	25
8.	Savarankiško gyvenimo namai	Anykščių rajono socialinių paslaugų centro Debeikių savarankiško gyvenimo namai	Savivaldybės BĮ	12	12
		Labdaros ir paramos fondas „Prieglobstis“	NVO	30	24
9.	Socialinės priežiūros centrai	Anykščių vaikų ir jaunimo užimtumo centras	NVO	25	25
		Raguvėlės vaikų dienos centras	VšĮ	23	23
		Anykščių rajono socialinių paslaugų centro padalinys Vaikų dienos centras	BĮ	16	16
		Debeikių vaikų dienos centras „Šeimos idėjų centras“	VšĮ	20	20
		Anykščių rajono neįgaliųjų draugija	NVO	50	50 (dalinis finansavimas)
		LASS šiaurės rytų centras, Anykščių skyrius	NVO	16	16 (dalinis finansavimas)
		Sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Anykščių Viltis“	NVO	20	20 (dalinis finansavimas)
10.	Bendruomeninės įstaigos	Anykščių moterų užimtumo ir	NVO	Pagal poreikį	Finansuojama pagal soc.

		informacijos centras			paslaugų programą
11.	Kitos socialinių paslaugų įstaigos	Anykščių rajono socialinių paslaugų centras	Savivaldybės BĮ	Pagal poreikį	Pagal poreikį
		„Nuoširdus rūpestis“	VšĮ	Pagal poreikį	Pagal poreikį
		„Nacionalinis socialinės integracijos institutas“	VšĮ	Pagal poreikį	Pagal poreikį
		„Gėris rankose“	VšĮ	Pagal poreikį	Pagal poreikį
		VšĮ Socialinė sinergija	VšĮ	Pagal poreikį	-
		Anykščių rajono šeimos ir vaiko gerovės centro Globos centras	Savivaldybės BĮ	Pagal poreikį	-
		Anykščių socialinės gerovės centras Neįgaliųjų teatras „Anykščių šviesa“	VNO	Pagal poreikį	-
		Cukriniu diabetu sergančių asmenų klubas „Ateitis“	NVO	Pagal poreikį	-
		Anykščių rajono sutrikusio intelekto jaunuolių globos asociacija „Vertės ratas“	NVO	Pagal poreikį	-

5.1. Socialinių paslaugų infrastruktūros išsidėstymas ir socialinių paslaugų teikimo Anykščių rajono savivaldybėje (seniūnijose) pakankamumo lygis

Socialinių paslaugų įstaigų išsidėstymas Anykščių mieste ir Anykščių rajono savivaldybės kaimiškose vietovėse nėra tolygus. Taip pat skiriasi ir socialinių paslaugų poreikio patenkinimo lygis Anykščių miesto ir Anykščių rajono savivaldybės kaimiškų vietovių gyventojams. Skirtumai pastebimi socialinių paslaugų teikimą Anykščių rajono savivaldybės gyventojams nagrinėjant pagal atskiras paslaugų rūšis.

5.1.1. Bendrosios socialinės paslaugos

Bendrųjų socialinių paslaugų įstaigų tinklas tiek Anykščių mieste, tiek Anykščių rajono savivaldybės kaimiškose vietovėse pakankamai išvystytas, todėl miesto ir rajono gyventojai turi galimybes gauti jiems reikalingas bendrąsias socialines paslaugas. Šiuo metu Anykščių miesto bei Anykščių rajono savivaldybės kaimiškų vietovių gyventojams bendrąsias socialines paslaugas mieste

bei kiekvienoje rajono seniūnijoje teikia socialiniai darbuotojai darbui su šeimomis, individualios priežiūros darbuotojai. Teikiamos tokios bendrosios socialinės paslaugos kaip gyventojų informavimas, konsultavimas, tarpininkavimas bei atstovavimas, aprūpinimas būtiniausiais drabužiais ir avalyne ir kt. Išvardintas bendrąsias socialines paslaugas taip pat teikia specialistai, mieste bei seniūnijose.

Anykščių rajono socialinių paslaugų centras rajono gyventojams teikia transporto organizavimo ir asmeninės higienos ir priežiūros paslaugų organizavimo paslaugas. Transporto organizavimo paslauga teikiama Anykščių rajono savivaldybės teritorijos ribose. Kriziniais atvejais (kai reikia nuvežti į gydymo ar globos įstaigą) ši paslauga gali būti suteikta ir už Anykščių rajono savivaldybės teritorijos ribų. Asmeniui (šeimai), teisės aktų nustatyta tvarka gaunančiam (-iai) socialinę pašalpą, arba asmeniui (šeimai), kurio (-ios) pajamos (vidutinės šeimos pajamos, tenkančios vienam šeimos nariui) yra mažesnės kaip 2 valstybės remiamų pajamų dydžiai (toliau – VRP) transporto organizavimo paslauga teikiama nemokamai. Nuo 2024 m. liepos 1 d. Anykščių rajono socialinių paslaugų centras pradėjo teikti pavėžėjimo paslaugą asmenims, kurie dėl poreikio atlikti hemodializę negali naudotis visuomeniniu ar individualiu transportu.

Transporto organizavimo paslaugomis 2024 m. gruodžio pradžios duomenimis pasinaudojo 110 asmenų. Dažniausiai paslauga naudojasi asmenys su negalia ir senyvo amžiaus asmenys. Taip pat ši paslauga aktuali šeimoms, patiriančioms socialinę riziką.

Organizuojant asmeninės higienos ir priežiūros paslaugų organizavimo paslaugas, Anykščių rajono socialinių paslaugų centre yra galimybė gyventojams išduoti pirties (dušo) talonus. Šios paslaugos labiau prieinamos tiems gyventojams, kurių gyvenamoje vietovėje yra viešosios pirtys – t. y. Anykščių mieste ir Svėdasų miestelyje. Asmens higienos paslauga 2020 m. pradėta teikti ir Kavarsko mieste. Asmeninės higienos ir priežiūros paslaugas teikė UAB Anykščių komunalinis ūkis ir Kavarsko pagrindinė mokykla-daugiafunkcis centras. Asmeninės higienos ir priežiūros organizavimo paslaugas 2024 m. gruodžio pradžios duomenimis iš viso pasinaudojo 69 Anykščių rajono savivaldybės gyventojai, paslauga pasinaudota 525 kartus.

Bendrąsias socialines paslaugas teikia ir nevyriausybinių organizacijų. Šios organizacijos gyventojams teikia informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ir atstovavimo, maitinimo, transporto organizavimo, asmeninės higienos ir priežiūros organizavimo (savitarnos skalbimo), aprūpinimo būtiniausiais drabužiais ir avalyne, sociokultūrinės paslaugas. Didesnė dalis socialines paslaugas teikiančių nevyriausybinių organizacijų savo veiklą vykdo mieste, todėl miesto gyventojams jų teikiamos paslaugos yra labiau prieinamos nei kaimo gyventojams, tačiau reguliaraus susisiekimo autobusais Anykščių rajono savivaldybės gyventojai buvo vežami nemokamai, kas skatino kaimiškų vietovių gyventojus rinktis viešojo transporto paslaugas, tuo pačiu buvo dalinai sprendžiamos socialinės problemos neturintiems galimybės pasinaudoti transporto paslaugomis. Kaimo vietovėse veikiančių bendruomeninių nevyriausybinių organizacijų, teikiančių bendrąsias socialines paslaugas, skaičius yra labai nedidelis.

5.1.2. Specialiosios socialinės paslaugos

Vertinant socialinės priežiūros paslaugų infrastruktūros išvystymą Anykščių miesto ir Anykščių rajono savivaldybės kaimiškų vietovių gyventojams taip pat pastebimi skirtumai.

Pagalbos į namus socialines paslaugas 2024 m. teikė Anykščių rajono socialinių paslaugų centras, bei nevyriausybinių organizacijų: VšĮ „Nuoširdus rūpestis“ ir VšĮ „Nacionalinis socialinės integracijos institutas“. Ši paslauga buvo teikiama senyvo amžiaus asmenims su negalia bei darbingo amžiaus asmenims su negalia. 2024 m. 372 asmenims buvo teikiamos pagalbos į namus paslaugos. 2022 m. pagalbos į namus paslaugas pradėjo teikti nevyriausybinių organizacijų VšĮ „Nuoširdus rūpestis“ (2024 m. paslaugos buvo teikiamos 56 paslaugų gavėjams) ir VšĮ „Nacionalinis socialinės integracijos institutas“ (2024 m. paslaugos buvo teikiamos 35 paslaugų gavėjams). 2024 metų gruodžio 13 d. duomenimis pagalbos į namus paslaugos eilėje laukiančių buvo 11 asmenų.

Socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ir (ar) atkūrimo bei socialinės priežiūros šeimoms paslaugas 2024 m. teikė Anykščių rajono socialinių paslaugų centro socialiniai darbuotojai darbui su šeimomis Anykščių mieste ir visose Anykščių rajono seniūnijose. Šios paslaugos buvo teikiamos tiek miesto, tiek rajono gyventojams.

Anykščių rajono savivaldybėje vaikų dienos socialinę priežiūrą socialinę riziką patiriantiems vaikams ir socialinę riziką patiriančių šeimų vaikams teikė keturi vaikų dienos centrai: Anykščių rajono socialinių paslaugų centro Vaikų dienos centras (akredituota 16 vietų); Anykščių mieste veikiantis Anykščių vaikų ir jaunimo užimtumo centras (akredituotos 25 vietos); Raguvėlėje veikiantis VšĮ „Raguvėlės vaikų dienos centras“ (akredituotos 23 vietos); Debeikiuose veikiantis vaikų dienos centras VšĮ „Šeimos idėjų centras“ (akredituota 20 vietų). 2024 m. vaikų dienos socialinės priežiūros paslaugos gavo 111 unikalių paslaugų gavėjų.

Anykščių rajono socialinių paslaugų centro Debeikių savarankiško gyvenimo namuose per 2024 m. paslaugos buvo suteiktos 13 senyvo amžiaus asmenų. 2024 m. pabaigoje į Debeikių savarankiško gyvenimo namus laukiančių asmenų nebuvo.

Labdaros ir paramos fondo „Prieglobstis“ filialo savarankiško gyvenimo namuose Troškūnuose 2024 m. apgyvendinimo savarankiško gyvenimo namuose paslaugos buvo suteiktos 16 socialiai pažeidžiamiesiems, turintiems problemų su priklausomybėmis, asmenų.

Laikino apnakvindinimo ir intensyvios krizių įveikimo pagalbos paslaugas 2024 m. teikė Anykščių rajono socialinių paslaugų centro padalinys Motinos ir vaiko krizių tarnyba, Anykščių rajono šeimos ir vaiko gerovės centro Krizių centras, VšĮ „Anykščių jausmų ratas“. Laikino apnakvindinimo ir intensyvios krizių įveikimo pagalbos paslaugos užtikrina saugią aplinką asmenims ir jų vaikams, patekusiems į krizinę situaciją, suteikiant palaikymą ir konsultacijas. Laikino apnakvindinimo paslaugos Motinos ir vaiko krizių tarnyboje suteikiamos iki 7 parų, o intensyvios krizių įveikimo pagalbos – iki 12 mėnesių. Per 2024 m. laikino apnakvindinimo ir intensyvios krizių įveikimo pagalbos paslaugomis pasinaudojo 38 asmenys. Motinos ir vaiko krizių tarnyboje paslaugos suteiktos 2 šeimoms.

Laikino atokvėpio (socialinės priežiūros) paslaugas Anykščių rajono savivaldybėje 2024 m. teikė: sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Anykščių Viltis“ – paslauga suteikta 10 asmenų, Anykščių rajono socialinių paslaugų centras – paslauga suteikta 1 asmeniui, Anykščių socialinės globos namų Troškūnų padalinys – paslauga suteikta 4 asmenims, kaip trumpalaikė socialinė globa.

Pagalbos globėjams (rūpintojams), budintiems globotojams, tėvams ir šeimynų dalyviams ar besirengiantiems jais tapti paslaugas 2024 m. teikė Anykščių rajono šeimos ir vaiko gerovės centro padalinys Globos centras, kurio pagrindinis tikslas – užtikrinti, kad visiems įvaikintiems vaikams, globėjų (rūpintojų), globėjų giminaičių globojamiems (rūpinamiems) vaikams, budinčių globotojų prižiūrimiems vaikams bei budintiems globotojams, globėjams (rūpintojams), globėjams giminaičiams, šeimynos dalyviams, tėvams ar asmenims, ketinantiems tapti globėjais (rūpintojais), būtų prieinama ir teikiama reikalinga konsultacinė, psichologinė, teisinė ir kita pagalba, siekiant tinkamo vaiko, įvaikio ugdymo ir auklėjimo šeimai artimoje aplinkoje. Per 2024 m. Globos centras suteikė 1292 paslaugas esamiems ir būsimiems globėjams (rūpintojams), budintiems globotojams, šeimynos dalyviams, jų globojamiems vaikams, asmenims, ketinantiems priimti laikinai svečiuotis vaikus savo šeimoje, bei norintiems tapti budinčiais globėjais, nuolatiniais globėjais bei visuomenės atstovams. Globos centras, siekdamas sudaryti sąlygas vaikams augti saugioje ir jų raidai palankioje šeimai aplinkoje, kai laikinai ar nuolat nėra galimybės augti biologinėje šeimoje ar būti įvaikintiems, organizuoja vaikų priežiūrą globėjų (rūpintojų) šeimoje, artimųjų giminaičių šeimoje, šeimynoje bei budinčių globotojų šeimose.

Anykščių rajono savivaldybėje 2024 metais buvo teikiama apgyvendinimo apsaugotame būste paslauga, kurią teikė VšĮ „Šeimos idėjų centras“. Per 2024 m. ši paslauga buvo suteikta 21 asmeniui, o 2023 m. – 17 asmenų.

Kaimiškose vietovėse daugėja socialinės priežiūros paslaugų įstaigų. Anykščių rajono savivaldybėje veikiančios socialinės priežiūros įstaigų grupei (vaikų dienos centrų, šeimos paramos centrų, dienos centrų suaugusiems asmenims, nakvynės namų, krizių centrų ir pan.) priskiriamos įstaigos – VšĮ „Raguvėlės vaikų dienos centras“, Debeikių vaikų dienos centras VšĮ „Šeimos idėjų centras“, Anykščių rajono socialinių paslaugų centro Debeikių savarankiško gyvenimo namai senyvo amžiaus asmenims bei savarankiško gyvenimo namai Troškūnuose – Labdaros ir paramos fondo „Prieglobstis“ filialas „Senjorų prieglobstis“.

Dienos socialinės globos asmens namuose paslaugas Anykščių rajono socialinių paslaugų

centras 2024 m. teikė 77 asmenims, VšĮ „Nuoširdus rūpestis“ – teikė 8 asmenims, VšĮ „Nacionalinis socialinės integracijos institutas“ – teikė 4 asmenims, o VšĮ „Gėris rankose“ dienos socialinės globos paslaugų neteikė. Šios paslaugos teikiamos kaimo ir miesto gyventojams – suaugusiems asmenims su negalia ir senatvės pensijos amžių sukakusiems asmenims su sunkia negalia.

Dienos socialinės globos institucijoje paslaugas suaugusiems asmenims su negalia teikia Anykščių rajono socialinių paslaugų centro Dienos centras asmenims su negalia. Šio dienos centro paslaugomis 2024 m. naudojosi 26 asmenys su negalia, šiame dienos centre taip pat teikiamos specialiojo transporto paslaugos.

Dienos socialinės globos institucijoje paslaugos poreikį vaikams su negalia dalinai tenkina Antano Baranausko pagrindinės mokyklos Specialiojo ugdymo skyrius – daugiafunkcis centras sutrikusio intelekto vaikams ir jaunuoliams. Šis centras teikia ugdymo paslaugą vaikams ir jaunuoliams su negalia nuo 3 iki 21 metų, kartu teikiant ir socialinės globos paslaugą dienos metu. Tačiau ši įstaiga neturi socialinių paslaugų įstaigos statuso ir veikia kaip švietimo įstaiga. Šioje įstaigoje 2024 m. buvo ugdomi 38 ugdytiniai, iš jų: 7 ikimokyklinio / priešmokyklinio amžiaus vaikai. Įstaiga yra įsikūrusi mieste, tačiau šios įstaigos paslaugos aktualios ne tik mieste, bet ir kaimiškose teritorijose gyvenantiems vaikams ir jaunuoliams. 2024 m. centrą lanko 19 vaikų ir jaunuolių, gyvenančių mieste ir 19 kaimo vietovėse. Įstaiga centrą lankantiems vaikams ir jaunuoliams teikia transporto paslaugą.

Trumpalaikės socialinės globos paslauga vaikams, likusiems be tėvų globos, socialinės rizikos vaikams teikiama Anykščių rajono šeimos ir vaiko gerovės centre ir šeimynose iki tol, kol vaikui nustatoma nuolatinė globa arba kol bus išspręstas jų grąžinimo tėvams klausimas. Trumpalaikės socialinės globos paslaugas vaikai gauna nepriklausomai nuo to, ar vaikas gyvena mieste, ar kaimiškoje vietovėje.

Anykščių rajono savivaldybėje teikiamos globėjų (rūpintojų) paslaugos vaikams, kurie netenka tėvų globos ir kuriems nustatoma globa. Šių paslaugų tikslas – tėvų globos netekusiems vaikams sudaryti sąlygas gyventi šeimoje, bet ne globos institucijoje. Per 2024 m. 37 vaikai buvo globojami šeimose ir šeimynose.

Ilgalaikės socialinės globos paslaugas Anykščių rajono savivaldybės gyventojams teikia:

- **Anykščių socialinės globos namų Burbiškio padalinys.** Ilgalaikės socialinės globos paslaugas vienu metu gali gauti 20 suaugusių ir senyvo amžiaus asmenys, turintys proto ar psichikos negalią. Per 2024 m. iš viso paslaugos buvo teiktos 20 asmenų.

- **Anykščių socialinės globos namų Svėdasų padalinys.** Ilgalaikės socialinės globos paslaugas vienu metu gali gauti 35 senyvo amžiaus asmenys, senyvo amžiaus asmenys su sunkia negalia. Per 2024 m. iš viso paslaugos buvo suteiktos 45 asmenims.

- **Anykščių socialinės globos namų Troškūnų padalinys.** Ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos bei laikino atokvėpio paslaugas vienu metu gali gauti 36 senyvo amžiaus asmenys ir senyvo bei darbingo amžiaus asmenys su sunkia negalia. Per 2024 m. paslaugos buvo suteiktos 54 asmenims.

- **Aknystos socialinės globos namai.** Teikiamos ilgalaikės (trumpalaikės) bei laikino atokvėpio socialinės paslaugos senyvo amžiaus asmenims ir suaugusiems asmenims, turintiems protinę ar psichinę negalią. Per 2024 m. paslaugas gavo 33 Anykščių rajono savivaldybės gyventojai.

- **Anykščių rajono savivaldybėje veikiantys socialinės globos namai VšĮ „Sidabrinis amžius“.** Teikia ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos paslaugas senyvo amžiaus asmenims ir suaugusiems asmenims su negalia. Per 2024 m. paslaugas gavo 30 Anykščių rajono savivaldybės gyventojų.

6. Anykščių rajono savivaldybės galimybių teikti socialines paslaugas ir socialinių paslaugų poreikio įvertinimas

5 lentelė. Socialinių paslaugų išvystymo normatyvai.

	Bendroji statistika*	Iš viso:
1	Senyvo amžiaus asmenų (65+ metų) skaičius savivaldybėje	6230

2	Asmenų su negalia 18–64 m. skaičius savivaldybėje	1612
3	Vaikų (0–17 m. imtinai) skaičius savivaldybėje	2852
4	Vaikų su negalia skaičius savivaldybėje	156
5	Likusių be tėvų globos vaikų skaičius savivaldybėje	38
6	Jaunuolių (16–24 m. imtinai) skaičius savivaldybėje	1795
7	Suaugusių asmenų (18–64 m. imtinai) skaičius savivaldybėje	14318

Eil. Nr.	Socialinės paslaugos pagal gavėjų grupes	Gavėjų skaičius		Rodiklis savivaldybėje
1.	Socialinės paslaugos senyvo amžiaus asmenims (jų šeimoms)	Senyvo amžiaus asmenys (65+)	Šeimos	Gavėjų skaičius, tenkantis 1000 senyvo amžiaus asmenų
1.1.	Transporto organizavimas	174	X	27,93
1.2.	Pagalba į namus	296		47,51
1.3.	Socialinių įgūdžių ugdymas, palaikymas ir (ar) atkūrimas	12		1,93
1.4.	Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose	13		2,09
1.5.	Laikinas apnakvindinimas	0		0
1.6.	Psichosocialinė pagalba	14		2,25
1.7.	Apgyvendinimas nakvynės namuose	0		0
1.8.	Dienos socialinė globa:	x		x
1.8.1.	<i>asmens namuose</i>	76		12,2
1.8.2.	<i>dienos socialinės globos centruose</i>	0		0
1.9.	Trumpalaikė socialinė globa	37		5,94
1.10.	Ilgalaikė socialinė globa:	x		x
1.10.1.	<i>socialinės globos namuose</i>	136		21,83
1.10.2.	<i>stacionarinėse ilgalaikės priežiūros įstaigose</i>	0		0
1.11.	Iš viso socialinių paslaugų gavėjų – senyvo amžiaus asmenų skaičius	751		121,67
2.	Socialinės paslaugos darbingo amžiaus asmenims su negalia (jų šeimoms)	Darbingo amžiaus asmenys (18 - 64 m.) su negalia	Šeimos	Gavėjų skaičius, tenkantis 1000 darbingo amžiaus asmenų su negalia savivaldybėje
2.1.	Transporto organizavimas	27	X	16,75
2.2.	Pagalba į namus	85		52,73
2.3.	Socialinių įgūdžių ugdymas, palaikymas ir (ar) atkūrimas	41		25,43
2.4.	Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose	12		7,44
2.5.	Socialinė rehabilitacija asmenims su negalia bendruomenėje	97		60,17

2.6.	Psichosocialinė pagalba	12		7,44
2.7.	Apgyvendinimas apsaugotame būste	22		13,65
2.8.	Socialinių dirbtuvių paslauga	0		0
2.9.	Dienos socialinė globa:	x		x
2.9.1.	<i>asmens namuose</i>	11		6,82
2.9.2.	<i>dienos socialinės globos centruose</i>	26		16,13
2.10.	Trumpalaikė socialinė globa	7		4,34
2.11.	Ilgalaikė socialinė globa:	x		x
2.11.1.	<i>socialinės globos namuose</i>	62		38,46
2.11.2.	<i>stacionarinėse ilgalaikės priežiūros įstaigose</i>	0		0
2.11.3.	<i>grupinio gyvenimo namuose</i>	2		1,24
2.11.4.	<i>bendro gyvenimo namuose</i>	0		0
2.12.	Iš viso socialinių paslaugų gavėjų – suaugusių asmenų su negalia skaičius	404	X	250,62
3.	Socialinės paslaugos vaikams (jų šeimoms)	Vaikai (0-17 m.)	Šeimos	Gavėjų skaičius, tenkantis 1000 savivaldybės vaikų
3.1.	Šeimos konferencija	0	0	0
3.2.	Transporto organizavimas	34	24	11,92
3.3.	Socialinė priežiūra šeimoms	272	167	95,37
3.4.	Intensyvi krizių įveikimo pagalba:	x	x	x
3.4.1.	<i>gavėjai – vaikai, kuriems pagal Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymą nustatyta laikinoji priežiūra</i>	17	6	5,96
3.4.2.	<i>gavėjai – kiti socialinę riziką patiriantys vaikai</i>	15	4	5,26
3.5.	Psichosocialinė pagalba	4	1	1,4
3.6.	Vaikų dienos socialinė priežiūra	92	70	32,26
3.7.	Psichologinė ir socialinė rehabilitacija vaikams bendruomenėje	0	0	0
3.8.	Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose	0	0	0
3.9.	Laikinas apnakvindinimas	0	0	0
3.10.	Iš viso nurodytų socialinių paslaugų gavėjų – vaikų skaičius	434	272	152,17
4.	Socialinės paslaugos vaikams su negalia (jų šeimoms)	Vaikai su negalia (0-17 m.)	Šeimos	Gavėjų skaičius, tenkantis 1000 vaikų su negalia savivaldybėje
4.1.	Transporto organizavimas	20		128,21
4.2.	Pagalba į namus	1	x	6,41
4.3.	Socialinė priežiūra šeimoms	41	41	262,82
4.4.	Socialinė rehabilitacija asmenims su negalia bendruomenėje	1		6,41
4.5.	Psichosocialinė pagalba	4	x	25,64
4.6.	Vaikų dienos socialinė priežiūra	6		38,46
4.7.	Dienos socialinė globa:	x		x

4.7.1.	<i>asmens namuose</i>	1		6,41
4.7.2.	<i>dienos socialinės globos centruose</i>	0		0
4.8.	Trumpalaikė socialinė globa	0		0
4.9.	Ilgalaikė socialinė globa:	x		x
4.9.1.	<i>socialinės globos namuose</i>	1		6,41
4.9.2.	<i>stacionarinėse ilgalaikės priežiūros įstaigose</i>	0		0
4.10.	Iš viso nurodytų socialinių paslaugų gavėjų – vaikų su negalia skaičius	75	41	480,77
5.	Socialinės paslaugos likusiems be tėvų globos vaikams (jų šeimoms)	Likę be tėvų globos vaikai (0-18 m.)	Šeimos / globėjai / tėviai / globotojai	Gavėjų skaičius, tenkantis 1000 vaikų, kuriems nustatyta globa (rūpyba), savivaldybėje
5.1.	Pagalba globėjams (rūpintojams), budintiems ir nuolatiniais globotojams, tėviams ir šeimynų dalyviams ar besirengiantiems jais tapti (gavėjai – vaikai, kurių globėjai (rūpintojai), budintys ir nuolatiniai globotojai, tėviai ir šeimynų dalyviai gauna pagalbą)	38	27	1000
5.2.	Trumpalaikė, ilgalaikė socialinė globa:	x		x
5.2.1	<i>šeimynose</i>	7	X	184,21
5.2.2.	<i>šeiminiuose namuose</i>	13		342,11
5.3.	Iš viso nurodytų socialinių paslaugų gavėjų – likusių be tėvų globos vaikų skaičius	58	27	1000
6.	Socialinės paslaugos mažiau galimybių turinčiam jaunimui	Jaunuoliai		Gavėjų skaičius, tenkantis 1000 savivaldybės jaunuolių**
6.1.	Atvirasis darbas su jaunimu	388		118,98
6.2.	Mobilusis darbas su jaunimu	74		22,69
6.3.	Darbas su jaunimu gatvėje	0	X	0
6.4.	Iš viso nurodytų socialinių paslaugų gavėjų – mažiau galimybių turinčių jaunuolių skaičius	462		141,67
7.	Palydėjimo paslauga jaunuoliams	Jaunuoliai (16–24 m.)		Gavėjų skaičius, tenkantis 1000 visų asmenų nuo 16 iki 24 m. savivaldybėje
7.1.	su apgyvendinimu	0	0	0
7.2.	be apgyvendinimo	0	0	0
7.3	Iš viso palydėjimo paslaugų gavėjų – jaunuolių skaičius	0	0	0

8.	Socialinės paslaugos socialinę riziką patiriantiems suaugusiems asmenims (jų šeimoms)	Socialinę riziką patiriantys suaugę asmenys (18+)	Šeimos	Gavėjų skaičius, tenkantis 1000 visų suaugusių asmenų savivaldybėje
8.1.	Socialinių įgūdžių ugdymas, palaikymas ir (ar) atkūrimas	26	X	1,82
8.2.	Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose	4		0,28
8.3.	Laikinas apnakvindinimas	2		0,14
8.4.	Intensyvi krizių įveikimo pagalba:	x		x
8.4.1.	<i>su laikinu apgyvendinimu</i>	11		0,77
8.4.2.	<i>be laikino apgyvendinimo</i>	0		0
8.5.	Psichosocialinė pagalba	1		0,07
8.6.	Apgyvendinimas nakvynės namuose	1		0,07
8.7.	Apgyvendinimas apsaugotame būste	5		0,35
8.8.	Socialinių dirbtuvių paslauga	0		0
8.9.	Trumpalaikė socialinė globa socialinę riziką patiriantiems nuo psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo priklausomiems suaugusiems asmenims	0		0
8.10	Iš viso socialinių paslaugų gavėjų - socialinę riziką patiriančių suaugusių asmenų skaičius	50	X	3,49
9.	Socialinės paslaugos asmeniui (šeimai), prižiūrinčiam (-iai) prižiūrimą asmenį	Asmenys (šeimos), prižiūrintys prižiūrimą asmenį		Gavėjų skaičius, tenkantis 1000 savivaldybės asmenų su negalia, kuriems nustatytas individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikis***
9.1.	Laikino atokvėpio paslauga	1	1	0,97
9.2	Iš viso socialinių paslaugų gavėjų – asmenų (šeimų), prižiūrinčių prižiūrimą asmenį, skaičius	1	1	0,97
10.	Socialinės paslaugos visiems asmenims	Asmenys	Šeimos	Gavėjų skaičius, tenkantis 1000 savivaldybės gyventojų
10.1.	Kompleksinės paslaugos šeimai	340	169	15,45
10.2.	Maitinimo organizavimas	0	0	0
10.3.	Aprūpinimas būtiniausiais drabužiais ir avalyne	146	146	6,64
10.4.	Asmeninės higienos ir priežiūros paslaugų organizavimas	69	65	3,14

10.5	Bendrosios socialinės paslaugos	pagal poreikį	pagal poreikį	pagal poreikį
10.6	Iš viso socialinių paslaugų gavėjų skaičius	555	380	25,22

* Lentelės „Bendroji statistika“ užpildymo duomenų šaltiniai pagal Socialinių paslaugų išvystymo normatyvų sąrašo (<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/b9b136f0826a11e3a89fd7598ca5c9ab/asr>) skiltyje.

** Paslaugos teikiamos 14–29 amžiaus jaunuoliams, paslaugų gavėjų skaičius – 3261.

*** Asmenų su negalia, kuriems nustatytas individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikis – 1028 asmenys.

Lentelė užpildoma pagal Socialinių paslaugų kataloge žmonių socialinėms grupėms numatytas socialinių paslaugų rūšis.

7. Anykščių rajono savivaldybės organizuojamų socialinių paslaugų analizė

Norint įvertinti socialinių paslaugų poreikį Anykščių rajono savivaldybėje, pateikiama socialinių paslaugų analizė, kuri apima atskiras paslaugų gavėjų grupes ir paslaugų rūšis. Šiame skyriuje taip pat atlikta pasiūlos analizė, nagrinėjamas Anykščių rajono savivaldybės teritorijoje veikiančių institucijų teikiamų socialinių paslaugų organizavimas.

7.1. Vaikai, suaugę asmenys su negalia Anykščių rajono savivaldybėje

Asmenims su negalia, Anykščių rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrius organizuoja būsto pritaikymą, o Anykščių rajono socialinių paslaugų centras teikia aprūpinimo techninėmis pagalbos priemonėmis paslaugas, tai pat organizuoja transporto paslaugą.

6 lentelė. Asmenų skaičius, kurie aprūpinti techninės pagalbos priemonėmis ir asmenų skaičius, kuriems pritaikytas būstas Anykščių rajono savivaldybėje

	2022	2023	2024
Aprūpinimas techninėmis pagalbos priemonėmis	255	243	141
Būsto ir aplinkos pritaikymas	8	11	13

Šaltiniai: Anykščių rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrius ir Anykščių rajono socialinių paslaugų centras

Transporto organizavimo paslaugas asmenims su negalia teikė Anykščių rajono socialinių paslaugų centras ir Anykščių rajono neįgaliųjų draugija.

Anykščių rajono socialinių paslaugų centro teikiama transporto paslauga 2024 m. pasinaudojo 63 asmenys su negalia. Asmens higienos ir priežiūros paslaugą Anykščių rajono socialinių paslaugų centras per 2024 m. suteikė 59 asmenims.

Anykščių rajono neįgaliųjų draugija per 2024 m. 11 mėnesių transporto organizavimo paslaugą suteikė 11 asmenų su negalia, jiems suteikta 17 transporto organizavimo paslaugų. 11 asmenų su negalia nuolat buvo teikiamos transporto organizavimo paslaugos. 96 kartus buvo pristatoma parama maisto produktais į asmenų namus. Iš viso per 2024 m. suteiktos 445 transporto organizavimo paslaugos. Nuolatinėmis transporto organizavimo paslaugomis naudojosi ir 19 akredituotų socialinės rehabilitacijos paslaugų bendruomenėje paslaugų gavėjų. Iš Troškūnų paslaugų gavėjai buvo atvežami į užsiėmimus ir parvežami 40 kartų, iš Kavarsko ir Ažuožerių paslaugų gavėjai buvo atvežami į užsiėmimus ir parvežami 46 kartus, į Šlavėnus buvo vykstama 28 kartus.

Anykščių rajono neįgaliųjų draugija 2024 m. vykdydama Neįgaliųjų socialinės integracijos projektą 89 asmenims suteikė 201 plaukų priežiūros paslaugą. Kirpėja vyko kirpti į sunkią negalią turinčių asmenų namus bei 19 kartų vyko į Anykščių socialinės globos namų padalinius. Kirpimo paslaugomis pasinaudojo 68 asmenys. Anykščių socialinės globos namų – Troškūnų padalinio gyventojams suteikta 89, Burbiškio padalinio gyventojams suteikta 83, o Svėdasų padalinio gyventojams suteikta 176 kirpimo paslaugos. Kirpimo paslaugomis pasinaudojo 3 karo pabėgėliai iš

Ukrainos. Paslaugos jiems buvo teikiamos neatlygintinai. Skalavimo paslaugomis pasinaudojo 16 asmenų. Per 2024 m. suteiktos 109 skalavimo paslaugos.

Anykščių rajono socialinių paslaugų centro padalinyje Dienos centras asmenims su negalia teikiamos dienos socialinės globos paslaugos proto ir / ar psichinę negalią turintiems suaugusiems asmenims. Dienos centre užtikrinamas kokybiškas paslaugų teikimas, atsižvelgiant į asmenų su negalia poreikius. Asmenys su negalia yra lavinami ugdam jį socialinius, darbinius, kasdienio gyvenimo įgūdžius. Organizuojamas laisvalaikis, maitinimas, suteikiama transporto paslauga atvykti į dienos centrą ir grįžti į namus. Taip pat teikiamos kitos paslaugos, reikalingos asmeniui pagal jo nesavarankiškumo lygį. 2024 m. gruodžio mėn. sąraše buvo 26 asmenys, kuriems teikiama dienos socialinės globos paslauga dienos centre. 2024 m. gruodžio pradžios duomenimis centrą lankė 26 asmenys. 23 Dienos centro lankytojų buvo teikiama transporto organizavimo paslauga.

Teikiant trumpalaikės socialinės globos paslaugas, plėtojamas šių paslaugų teikimas vaikams bei suaugusiems asmenims su negalia, senyvo amžiaus asmenims. Kai globėjai, rūpintojai laikinai dėl tam tikrų priežasčių (ligos, komandiruočių, atostogų, darbo grafiko, ir pan.) negali prižiūrėti asmenų, kuriems reikalinga nuolatinė priežiūra, tikslinga teikti „laikino atokvėpio“ paslaugas ar tęstines socialines paslaugas darbo savaitę (paromis).

Anykščių rajono savivaldybėje laikino atokvėpio (socialinės priežiūros) paslaugas asmenims su proto ir (ar) psichikos negalia, jų šeimų nariams, tėvams ar globėjams teikia Anykščių rajono socialinių paslaugų centras ir Sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Anykščių Viltis“. Šia paslauga per 2024 m. pasinaudojo 10 asmenų.

Anykščių rajono savivaldybėje teikiama asmeninio asistento paslauga, kuri yra orientuota į asmens poreikius ir apima pagalbą tiek namuose, tiek viešojoje aplinkoje. Ją gali gauti visi asmenys su negalia, kuriems šis poreikis nustatomas, neatsižvelgiant į amžių, negalios sunkumą ar pobūdį. Asmeninės pagalbos poreikis vertinamas individualiai ir nustatomas dvejiems metams pagal socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatytą tvarką. 2024 m. šią paslaugą Anykščių rajono socialinių paslaugų centras teikė 16 asmenų.

2024 m. pagalbos į namus paslaugą gavo 11 darbingo amžiaus asmenų su negalia, dienos socialinės globos paslaugą – 10. Plėtojant šias paslaugas, užtikrinamas jų teikimas vaikams su negalia bei senyvo amžiaus asmenims pagal poreikį.

Apgyvendinimo apsaugotame būste paslauga skirta asmeni su negalia, iš dalies savarankiškiems asmeni su negalia, kuriems reikalinga minimali ar prevencinė pagalba. Tokiame būste gali gyventi iki 4 žmonių su negalia, kuriems socialinio darbuotojo pagalbos reikia tik tam tikrose srityse, kuriose trūksta įgūdžių. Šie žmonės yra pajėgūs dirbti, dalyvauti kitokio pobūdžio užimtume, jie gali gyventi bendruomenėje. Šią paslaugą Anykščių rajono savivaldybės gyventojams teikia VšĮ „Šeimos idėjų centras“. Per 2024 m. paslauga buvo suteikta 21 asmeniui.

Antano Baranausko pagrindinės mokyklos specialiojo ugdymo skyriuje – daugiafunkciame centre proto ir kompleksinę negalią turintiems vaikams teikiamos ugdymo paslaugos iki jiems sukaks dvidešimt vieneri metai. Centre ugdomi 38 asmenys.

Nuo 2024 metų pradžios, įsigaliojus Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo naujoms nuostatomis, visoje Lietuvoje sutelktas dar didesnis dėmesys žmonių su negalia gyvenimo kokybei gerinti.

2024 m. Anykščių rajono savivaldybėje pradėta teikti pagalbos priimant sprendimus paslauga, kuri leistų sprendimą priimančiam asmeniui, turinčiam psichikos ir (ar) intelekto negalią naudotis jam pagalbą teikiančio specialisto ar specialistų komandos pagalba, sprendžiant dėl asmens sveikatos, socialinio dalyvavimo klausimų, remiantis sprendimą priimančio asmens valia, pageidavimu ir teise rinktis. Naudojantis pagalbos priimant sprendimus paslauga yra stiprinami asmens gebėjimai pasirūpinti savimi ir priimti kasdienes sprendimus, siekiant savarankiško gyvenimo ir dalyvavimo visose gyvenimo srityse. Šia paslauga gali pasinaudoti 10 psichikos ir (ar) intelekto negalią turinčių žmonių.

Įsteigta atvejo Vadybininko pareigybė ir pradėta vykdyti atvejo vadybos procesas.

Atvejo vadyba – tai dinamiškas ir bendradarbiavimu grįstas procesas, kuriame atvejo vadybininkas, dirbdamas su individualių ir kompleksinių poreikių turinčiais asmenimis, vertina,

planuoja, organizuoja ir koordinuoja paslaugų, reikalingų asmens poreikių tenkinimui, įgyvendinimą. Atvejo vadybininkas, atsižvelgdamas į asmens individualius poreikius, teikia palydėjimo, informavimo, konsultavimo ir atstovavimo paslaugas asmeniui gaunant skirtingų sektorių paslaugas. Atvejo vadybininkas savo veikloje bendradarbiauja su socialiniais darbuotojais, užimtumo sistemos darbuotojais, kitų sistemų specialistais, kurių organizuojamos ir teikiamos paslaugos reikalingos asmens poreikių užtikrinimui.

Atvejo vadybos modelio taikymo tikslai:

- skatinti psichikos ir (ar) intelekto negalią turinčių asmenų savarankišką gyvenimą ir dalyvavimą bendruomenėje;
- skatinti alternatyvių institucinei globai paslaugų plėtrą bendruomenėje siekiant prevencijos patekimui į stacionarias socialines globos įstaigas;
- mažinti artimųjų, globojančių ir (ar) prižiūrinčių asmenis, turinčius psichikos ir (ar) intelekto negalią, patiriamą psichologinę, emocinę, fizinę naštą rūpinantis negalią turinčiuoju;
- užtikrinti valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų ir (ar) organizacijų, teikiančių socialines, sveikatos priežiūros, teises, švietimo ir kitas paslaugas, reikalingas asmenų individualių poreikių tenkinimui, veiklos koordinavimą ir skatinti jų bendradarbiavimą.

Asmenims su negalia, kuriems Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra nustatė pagalbos koordinavimo poreikį, atvejo vadybininkas organizuoja pagalbos plane numatytų individualiųjų pagalbos poreikių tenkinimą bei informuos ir konsultuos tikslinės grupės asmenis apie galimybę gauti socialines, sveikatos priežiūros, užimtumo, teises ir kitas kompleksines paslaugas. Šia paslauga gali pasinaudoti 20 psichikos ir (ar) intelekto negalią turinčių žmonių.

Įgyvendinant Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo 16 straipsnio 2 dalies nuostatas, nuo 2024 m. sausio 1 d. savivaldybės administracijos atlieka asmenų su negalia reikalų koordinavimo funkciją. Anykščių rajono savivaldybėje įsteigta asmenų su negalia reikalų koordinatoriaus pareigybė, kurios tikslas – koordinuoti asmenų su negalia socialinės integracijos politikos ir asmenų su negalia teisių, nustatytų tarptautiniuose dokumentuose, kuriuos Lietuva yra ratifikavusi ar kitaip prie jų prisijungusi, Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktuose, įgyvendinimą Anykščių rajono savivaldybės teritorijoje ir stiprinti valstybės ir Anykščių rajono savivaldybės institucijų bei įstaigų, dirbančių asmenų su negalia socialinės integracijos politikos srityje, bendradarbiavimą.

Taip pat Anykščių rajono savivaldybė dalyvauja projekte „Perėjimas nuo institucinės globos prie bendruomeninių paslaugų Sostinės regione, Vidurio ir vakarų Lietuvos regione“ Nr. 07-018-P-0001.

Anykščių rajono savivaldybėje šiuo metu veikia įvairios asmenų su negalia organizacijos, atstovaujančios asmenis su negalia, vykdančios asmenų su negalia socialinę integraciją, organizuojančios asmenų su negalia užimtumą, poilsį, sportą, turizmą, kultūrinę veiklą, tarptautinį bendradarbiavimą, teikiančios socialines paslaugas. Tai sutrikusio intelekto jaunuolių globos asociacija „Vertės ratas“, Sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Anykščių Viltis“, Lietuvos sutrikusios psichikos žmonių globos bendrijos Anykščių skyrius, Anykščių rajono neįgaliųjų draugija, Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungos šiaurės rytų centro Anykščių skyrius, VšĮ „Anykščių jausmų ratas“, Anykščių Šv. Mato bažnyčios Caritas, Anykščių socialinės gerovės centras, Anykščių rajono diabetikų klubas „Ateitis“, Anykščių moterų užimtumo ir informacijos centras.

Asmenis su negalia pagal negalios pobūdį ir jų šeimos narius atstovaujančios organizacijos yra svarbūs Anykščių rajono savivaldybės partneriai, užtikrinantys sėkmingą asmenų su negalia socialinę integraciją Anykščių rajone. Anykščių rajono savivaldybė nuolat remia asmenų su negalia atstovaujančių organizacijų veiklą ir vykdomus projektus.

Įstaigos ir organizacijos teikia profesinės reabilitacijos, socialinių ir savarankiško gyvenimo įgūdžių ugdymo paslaugas, organizuoja kultūrinę ir sportinę asmenų su negalia veiklą.

Asmenis su negalia pagal negalios pobūdį ir jų šeimos narius atstovaujančios organizacijos yra svarbūs Anykščių rajono savivaldybės partneriai, užtikrinantys sėkmingą asmenų su negalia socialinę integraciją Anykščių rajono savivaldybėje. Anykščių rajono savivaldybė nuolat remia asmenų su negalia atstovaujančių organizacijų veiklą ir vykdomus projektus.

7.2. Senyvo amžiaus asmenys

Senyvo amžiaus asmenims Anykščių rajono savivaldybėje teikiamos šios bendrosios socialinės paslaugos: informavimas, konsultavimas, tarpininkavimas ir atstovavimas, transporto organizavimas, asmeninės higienos ir priežiūros paslaugų organizavimas, sociokultūrinės paslaugos.

Dažniausiai senyvo amžiaus asmenims reikalingos pagalbos į namus, ilgalaikės arba dienos socialinės globos paslaugos, transporto organizavimo, asmens higienos ir priežiūros paslaugų organizavimo ir kt. paslaugos.

Pagalbos į namus Socialines paslaugas asmens namuose gauna vis daugiau Anykščių rajono savivaldybės gyventojų. 2024 m. gruodžio pradžios duomenimis pagalbos į namus paslaugos eilėje laukė 11 asmenų. Anykščių rajono socialinių paslaugų centras pagalbos į namus paslaugą 2024 m. teikė 289 asmenims. Dienos socialinės globos asmens namuose paslaugą 2024 m. teikė 66 senyvo amžiaus asmenims su negalia. Paslaugos poreikis auga ir tai siejasi su didėjančiu pensinio amžiaus asmenų skaičiumi Anykščių rajono savivaldybėje. Pagalbos į namus paslaugos teikimui įstaigoje įsteigta 16 individualios priežiūros darbuotojų etatų ir 1 socialinio darbuotojo etatas.

7 lentelė. Anykščių rajono socialinių paslaugų centro pagalbos į namus gavėjų skaičius pagal Anykščių rajono savivaldybės seniūnijas 2024 metais

Gyve nama vieta	Any kšči ų m.	Any kšči ų sen.	Kur klių sen.	Andrio niškio sen.	Svėda sų sen.	Vieš intų sen.	Kavar sko sen.	Trau pio sen.	Debei kių sen.	Trošk ūnų sen.	Skien onių sen.
Asme nys	152	13	10	4	21	7	32	5	18	14	13

Šaltinis: Anykščių rajono socialinių paslaugų centras

Pagalbos į namus paslaugą Anykščių rajono savivaldybėje teikia VšĮ „Nacionalinis socialinės integracijos institutas“. Įstaiga iš viso socialines paslaugas namuose 2024 m. teikė 44 asmenims. Pagalba į namus buvo teikiama 39 asmenims, o dienos socialinės globos paslaugas asmens namuose 2024 m. gavo 7 asmenys. VšĮ „Nacionalinis socialinės integracijos institutas“ etatų skaičius: iš viso 4, iš jų: 1 socialinio darbuotojo etatas, 3 individualios priežiūros darbuotojų etatai.

Pagalbos į namus paslaugą Anykščių rajono savivaldybėje teikia ir VšĮ „Nuoširdus rūpestis“. Pagalbą į namus 2024 m. teikė 59, o dienos socialinę globą asmens namuose – 8 asmenims. VšĮ „Nuoširdus rūpestis“ etatų skaičius: iš viso 12, iš jų: 2 socialinio darbuotojo etatai, 10 individualios priežiūros darbuotojų etatų.

VšĮ „Gėris rankose“ pagalbos į namus paslaugų neteikė.

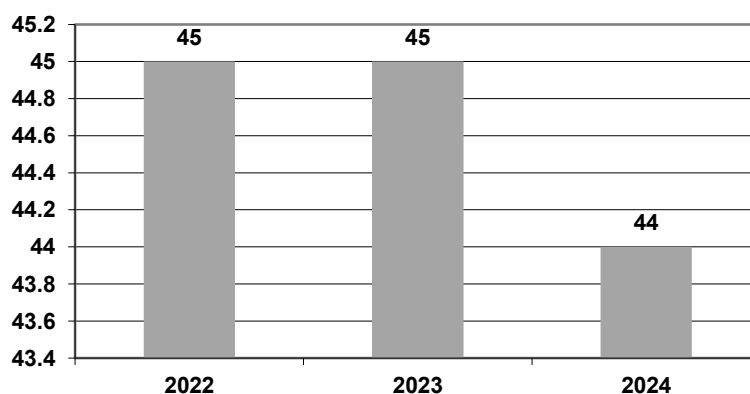
Pažymėtina, jog rajone 2024 m. padaugėjo nevyriausybinų organizacijų, teikiančių paslaugas senyvo amžiaus asmenims, tačiau atsižvelgiant į Anykščių rajono savivaldybės demografinę situaciją, vis dar trūksta aktyvesnio nevyriausybinų organizacijų dalyvavimo teikiant paslaugas senyvo amžiaus asmenims bei atstovaujant jų interesus.

Anykščių rajono savivaldybės gyventojai turi galimybę apsigyventi Anykščių rajono socialinių paslaugų centro Debeikių savarankiško gyvenimo namuose. Per 2024 m. šioje įstaigoje buvo suteiktos paslaugos 13 senyvo amžiaus asmenų. Savarankiško gyvenimo namuose teikiamos paslaugos iš dalies savarankiškiems asmenims, kuriems nereikia nuolatinės, intensyvios priežiūros, sudarant jiems sąlygas savarankiškai tvarkytis buityje, rūpintis savimi ir šeima. Vienu metu šiuose namuose gali gyventi 12 asmenų. Savarankiško gyvenimo namų gyventojai pagal galimybes patys tvarkosi buityje, gamina maistą, moka už komunalines paslaugas. Dalinę pagalbą gyvenantiems asmenims teikia socialinis darbuotojas ir individualios priežiūros darbuotojai.

Anykščių rajono savivaldybėje veikia Anykščių socialinės globos namų Svėdasų padalinys, finansuojamas iš Anykščių rajono savivaldybės biudžeto. Juose apgyvendinami Anykščių rajono gyventojai, kurie dėl senatvės ir negalios negali gyventi vieni, kai jiems reikalinga nuolatinė slauga ir globa ir kai bendrosios paslaugos ir socialinės priežiūros paslaugos nėra pakankamos. Anykščių socialinės globos namų Svėdasų padalinyje yra teikiamos socialinės globos paslaugos. Globos namuose vienu metu galinčių gyventi asmenų skaičius – 35 gyventojai. 2024 m. globos namuose

paslaugos buvo teikiamos 44 asmenims. 2024 m. gruodžio pradžios duomenimis, buvo 9 asmenys, kurie laukė apgyvendinimo Anykščių socialinės globos namų Svėdasų padalinyje.

1 diagrama. Anykščių socialinės globos namų Svėdasų padalinio gyventojų skaičius per metus 2022–2024 m.

Šaltiniai: Anykščių rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrius, Anykščių socialinės globos namų Svėdasų padalinys

Anykščių socialinės globos namų Troškūnų padalinyje yra teikiamos ilgalaikės ir trumpalaikės bei laikino atokvėpio socialinės globos paslaugos. Globos namuose vienu metu socialinės globos paslaugas galinčių gauti asmenų skaičius – 36 gyventojai. Per 2024 m. globos namuose paslaugos buvo teikiamos 54 asmenims. Per 2024 m. ilgalaikės socialinės globos paslaugos buvo suteiktos 33 asmenims, 22 asmenims trumpalaikės socialinės globos paslaugos, 4 asmenys pasinaudojo laikino atokvėpio paslauga. 2024 m. gruodžio 31 d. duomenimis, buvo 27 asmenys, kurie laukė apgyvendinimo Anykščių socialinės globos namų Troškūnų padalinyje.

Ilgalaikės socialinės globos paslaugas Anykščių rajono savivaldybės senyvo amžiaus gyventojams teikia Aknystos socialinės globos namai. Per 2024 m. ilgalaikės socialinės globos paslaugos buvo teikiamos 33 Anykščių rajono savivaldybės gyventojams.

Anykščių rajono savivaldybės gyventojams ilgalaikės socialinės globos paslaugos buvo teikiamos ne tik Anykščių rajono savivaldybėje esančiose globos įstaigose, bet ir kituose Lietuvos apskrityse esančiuose socialinės globos įstaigose. Per 2024 m. ilgalaikės socialinės globos paslaugos buvo suteiktos 217 asmenų, iš jų suaugusių asmenų su negalia – 58, senyvo amžiaus asmenų – 159.

7.3. Socialinę riziką patiriančios šeimos

Anykščių rajono socialinių paslaugų centro Paramos šeimai tarnyba teikia atvejo vadybos proceso, socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo socialinės priežiūros šeimoms bei individualios priežiūros darbuotojo paslaugas.

Socialinę riziką patiriančioms šeimoms numatyta tvarka paskiriamas atvejo vadybininkas, kuris sudaro individualų pagalbos šeimai planą, pagal kurį teikiamos socialinės paslaugos ir pagalba šeimai.

Socialinės priežiūros paslaugos iš viso per kalendorinius metus buvo suteiktos 164 šeimoms ir 268 jose augantiems vaikams. 2024 m. gruodžio 16 d. duomenimis šiuo metu dirbama su 119 šeimų. Taikant atvejo vadybą, pagalba vaikui ir šeimai yra orientuota į kompleksinės pagalbos vaikui ir jo šeimai organizavimą, paslaugų teikimą, įvairios pagalbos teikimą, kai reikalinga kompleksinė ilgalaikė tęstinė pagalba, kad būtų padėta vaikui ir šeimai išspręsti iškilusias problemas. 2024 m. intensyvią pagalbą šeimoms, patiriančioms socialinę riziką, teikė atvejo vadybininkai ir mobilioji komanda. Atvejo vadyba – tai viena iš vaiko teisių apsaugos sistemos pertvarkos naujovių, siekiant stiprinti pagalbą šeimoms ir vaikams bei labiau orientuojantis į prevenciją, plečiant bendruomenines paslaugas. Tuo tarpu mobilioji komanda dirba su šeimomis jau po vaiko paėmimo iš šeimos. Atlieka su šeima jos gyvenamojoje ar kitoje vietoje intensyvią darbą: teikia intensyvią kompleksinę, individualią ar grupinę, konsultacinę ir kitokią pagalbą, atlieka saugumo ir rizikos veiksnių šeimoje bei šeimos stiprybių ir poreikių pagalbai, šeimos narių elgesio pokyčių įvertinimus, rengia rekomendacijas atvejo vadybininkui dėl tolesnio darbo su šeima organizavimo, siekiant padėti šeimos nariams koreguoti elgesį ir sudaryti saugią gyvenamąją aplinką vaikui.

8 lentelė. Duomenys apie atvejo vadybą

Atvejo vadyba iki 2024-12-01	Anykščių miestas	Kurkliai sen.	Traupio sen.	Kavarsko sen.	Troškūnų sen.	Anykščių sen.	Debeikių sen.	Svėdasų sen.	Skiemonių sen.	Andrioniškio sen.	Viešintų sen.	Iš viso:
2024 metais taikyta Atvejo vadyba šeimoms	44	6	4	20	36	19	8	16	8	-	2	163

Taikoma tik atvejo vadyba – neteikiamos socialinės paslaugos šeimai	17	1	-	4	8	7	3	8	2	-	2	52
Atvejo vadyba inicijuota VVTA skyriaus	12	1	-	7	14	4	1	4	6	-	-	49
Atvejo vadyba inicijuota kitų įstaigų / asmenų	4	1	-	2	3	1	-	-	-	-	-	11
Įvertinti pagalbos poreikiai šeimai	58	6	6	25	45	22	15	20	12	-	3	212
Įvertintas poreikis dėl socialinių paslaugų šeimai skyrimo	3	1	-	2	7	1	1	-	1	-	1	17
Atvejo vadybos posėdžiai	96	14	9	30	73	29	15	47	14	-	4	331
Užbaigtas atvejo vadybos procesas	19	1	2	12	9	10	2	8	3	-	2	68

Šaltinis: Anykščių rajono socialinių paslaugų centras

8 lentelėje matomas šeimų, kurioms taikoma atvejo vadyba ir teikiamos socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo, socialinės priežiūros šeimoms paslaugos, skaičius Anykščių mieste ir Anykščių rajono savivaldybės seniūnijose.

Anykščių rajono socialinių paslaugų centro Vaikų dienos centre teikiama akredituota vaikų dienos socialinė priežiūra.

9 lentelė. Vaikai, gavę socialines paslaugas dienos centruose 2022–2024 m.

	Dienos centruose socialines paslaugas gavę vaikai		
	2022 m.	2023 m.	2024 m.
Anykščių r. sav.	82	131	84

Šaltinis: Statistikos departamentas (www.stat.gov.lt)

2024 m. socialinės priežiūros šeimoms ir socialinių įgūdžių ugdymo palaikymo ir (ar) atkūrimo paslaugos buvo teiktos 164 šeimoms, 2024 m. pabaigoje rajone minėtos paslaugos teikiamos 119 šeimoms, patiriančios socialinę riziką. Per 2024 m. teikiant socialinės priežiūros šeimoms ir socialinių įgūdžių ugdymo palaikymo ir (ar) atkūrimo paslaugas šeimoms jose augo 268 vaikai.

10 lentelė. Šeimų, kurioms buvo teikiamos socialinės priežiūros paslaugos skaičius Anykščių mieste ir Anykščių rajono savivaldybės seniūnijose per 2024 m.

	Anykščių mst.	Anykščių sen.	Andriūniškio sen.	Debeikių sen.	Kavarsko sen.	Kurklių sen.	Skiemonių sen.	Svėdasų sen.	Traupio sen.	Troškūnų sen.	Viešintų sen.	Iš viso:
Paslaugų gavėjų šeimų skaičius per metus, iš jų:	44	15	-	8	25	7	9	13	5	36	2	164
Jose augančių vaikų skaičius	78	20	-	14	44	14	12	17	7	59	3	268

Šaltinis: Anykščių rajono socialinių paslaugų centras

Socialinių paslaugų centras socialinę riziką patiriančioms šeimoms teikia šias socialines paslaugas: informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ir atstovavimo, maitinimo organizavimo, aprūpinimo būtiniausiais drabužiais ir avalyne, sociokultūrinės, transporto organizavimo, asmeninės higienos ir priežiūros paslaugų organizavimo, socialinės priežiūros šeimoms, socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo, tėvystės įgūdžių ugdymo, psichologinės / psichoterapinės ir kitų specialistų pagalbos organizavimo paslaugas.

Transporto organizavimo paslauga socialinę riziką patiriančioms šeimoms, teikiama nemokamai 2 kartus per metus. Per 2024 m. šia paslauga pasinaudojo 70 asmenų (įskaitant vaikus) iš šeimų, patiriančių socialinę riziką.

Anykščių rajono socialinių paslaugų centro Motinos ir vaiko krizių tarnyboje 2024 m. buvo teikiamos laikino apnakvindinimo bei intensyvios krizių įveikimo pagalbos paslaugos. Motinos ir vaiko krizių tarnyba, teikdama laikino apnakvindinimo ir intensyvios krizių įveikimo pagalbos paslaugas krizinėje situacijoje atsidūrusiems asmenims ir jų vaikams, patyrusiems fizinį ar psichologinį smurtą, bendradarbiauja su policija, Vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos teritoriniais skyriais, nevyriausybinėmis organizacijomis ir kt. įstaigomis ar organizacijomis. Per 2024 m. Motinos ir vaiko krizių tarnyboje laikino apnakvindinimo paslauga suteikta 2 asmenims, o iš jų 1 vaikui – paslaugos teiktos 7 dienas. Laikino apgyvendinimo paslauga suteikta 2 asmenims, o iš jų 1 vaikui – paslaugos teiktos 14 dienų. Iš viso paslaugomis pasinaudojo 4 asmenys, o tarnyboje iš viso paslaugos teiktos 21 dieną. 2024 m. pabaigoje tarnyboje buvo 4 laisvos vietos.

Anykščių rajono šeimos ir vaiko gerovės centro padalinys Krizių centras taip pat teikia laikinojo apnakvindinimo ir intensyvios krizių įveikimo pagalbos paslaugas. Šiame padalinyje užtikrinama saugi aplinka vaikams ir tėvams ar kitiems vaiko atstovams pagal įstatymą, išlaikant teises ir pareigas, vaikams, kuriems pagal Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymą nustatyta vaiko laikinoji priežiūra ir jų teisėtiems atstovams pagal įstatymą bei socialinę riziką patiriantiems suaugusiems asmenims, socialinę riziką patiriančioms šeimoms su vaikais ir krizinėje situacijoje esantiems asmenims, siekiant atkurti savarankiškumą, prarastus socialinius ryšius ir padėti integruotis į visuomenę.

Per 2024 m. Anykščių rajono šeimos ir vaiko gerovės centro Krizių centre paslaugos buvo suteiktos 20 šeimų: 24 suaugusiems asmenims ir 32 vaikams. Metų eigoje 14 šeimų buvo nutrauktos laikinos priežiūros paslaugos. 2024 m. gruodžio 31 d. Krizių centre gyvena 6 šeimos: 7 suaugę ir 12 vaikų. 2024 m. Krizių centre buvo apgyvendintos 4 pilnos šeimos.

Krizių centre apgyvendintiems asmenims (šeimoms) buvo teikiamos bendrosios socialinės paslaugos: informavimas, konsultavimas, tarpininkavimas ir atstovavimas, kasdienių gyvenimo įgūdžių ugdymas ir palaikymas, darbinių įgūdžių ugdymas, sveikatos priežiūros paslaugų organizavimas, kitų paslaugų organizavimas.

Smurtą artimoje aplinkoje patyrusius asmenis informuoja, konsultuoja bei teikia jiems tarpininkavimo ir atstovavimo paslaugas Anykščių moterų užimtumo ir informacijos centras. 2024 m. gruodžio pradžios duomenimis centras dirbo su 60 asmenų, nukentėjusiais nuo smurto artimoje aplinkoje.

2024 m. nestacionarių socialinių paslaugų poreikis socialinę riziką patiriančioms šeimoms ir jose augantiems vaikams vis dar išlieka nemažas, kadangi Anykščių rajono savivaldybėje vien tik socialinę riziką patiriančiose šeimose augo 268 vaikai. Tokio pobūdžio įstaigos kaip vaikų dienos, šeimos paramos, krizių centrai, kuriuose teikiamos vaikų priežiūros bei užimtumo dienos metu paslaugos, psichologinė pagalba vaikams ir tėvams, tėvų socialinių įgūdžių auginant vaikus, sprendžiant šeimos problemas ugdymas, teisinė pagalba ir kt. yra prevencinė priemonė įvairių šeimos socialinių problemų kilimui.

Anykščių mieste veikianti tokio pobūdžio įstaiga. Anykščių vaikų ir jaunimo užimtumo centras 2024 m. paslaugas teikė 25 vaikams. Šis centras dirba su visais vaiko šeimos nariais – įvertinama vaiko ir jo šeimos situacija, rizikos faktoriai ir šeimai parenkama tinkama socialinės paramos forma. Šiame centre vaikai gauna pietus ir p vakarius, aprūpinami būtiniausiais drabužiais ir avalyne, silpniau besimokantiems padedama paruošti pamokas, vykdomos švietėjiškos ir kultūrinės veiklos, organizuojamas turiningas vaikų laisvalaikis. Prireikus, tarpininkaujama su kitomis vaikui paramą teikiančiomis institucijomis.

VšĮ „Raguvėlės vaikų dienos centras“ paslaugas teikia 23 vaikams iš socialinę riziką patiriančių šeimų, daugiavaikių ir nepilnų šeimų. Šiame centre vaikams kiekvieną darbo dieną teikiamas maitinimas, ugdomi vaikų socialiniai įgūdžiai, vykdoma nusikalstamumo bei žalingų įpročių prevencija. Prireikus, vaikams teikiamos psichologo konsultacijos, bendradarbiaujama su vaiko aplinka (mokykla, šeima, vietos bendruomene). Vaikai taip pat aprūpinami būtiniausiais daiktais ir avalyne, jiems teikiamos sociokultūrinės paslaugos.

Anykščių rajono socialinių paslaugų centro Vaikų dienos centre teikiamos socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos mokyklinio amžiaus socialinę riziką patiriantiems vaikams, socialinę riziką patiriančių šeimų vaikams ir jų tėvams. 2024 m. Vaikų dienos centras paslaugas teikė 16 vaikų. Vaikų dienos centre ugdomi vaikų socialiniai įgūdžiai (maisto ruošą, rūpinimasis asmens higiena ir pan.), aktyviai dalyvaujama kūrybinėje veikloje.

Debeikių vaikų dienos centras VšĮ „Šeimos idėjų centras“. Šio centro tikslas – teikti socialinių įgūdžių ugdymo bei sociokultūrinės paslaugas seniūnijoje gyvenantiems vaikams ir šeimoms. Šiame centre organizuojamas vaikų užimtumas po pamokų, socialinių įgūdžių ir saviraiškos ugdymas ir kiti užsiėmimai. Taip pat vaikai šiame centre gauna maitinimą ir pavėžėjimo į namus paslaugą. 2024 m. vaikų dienos centrą lankė 20 vaikų.

Vaikų dienos centrai padeda mažinti socialinę atskirtį, prisideda prie vaiko teisių apsaugos užtikrinimo, veikia kaip efektyvi prevencinė priemonė, todėl šių centrų plėtra, naujų atsiradimo skatinimas, ypač kūrimasis ten, kur jų anksčiau nebuvo, kad kuo daugiau vaikų galėtų gauti kokybiškas paslaugas, yra labai svarbus.

Atsižvelgiant į dabartinę situaciją, vaikų dienos, šeimos paramos, krizių centrų paslaugas vis dar reikėtų plėsti kaimiškose vietovėse, kuriose gyvena daug socialinę riziką patiriančių šeimų (Kavarsko ir kitose seniūnijose). Anykščių mieste tokių centrų poreikis yra išvystytas pakankamai.

7.4. Tėvų globos netekę vaikai

Anykščių rajono savivaldybėje, vykdant nuoseklią vaikų globos sistemos pertvarką, palaipsniui nuo institucinės vaikų globos, pereita prie globos šeimoje, šeimynoje, šeiminių namų modelio. Sėkmingai pereita nuo institucinės globos prie bendruomeninių paslaugų, kurios leidžia likusiems be tėvų globos vaikams augti jo raidai palankioje aplinkoje – globėjų šeimoje, šeiminiuose namuose, sėkmingai įgyvendinti pagrindiniai veiklos tikslai – teikti socialines paslaugas likusiems be tėvų globos vaikams, teikti socialinę pagalbą į krizinę situaciją patekusioms šeimoms bei vykdyti globos centro veiklą.

Vaikai, netekę tėvų globos, 2024 m. buvo apgyvendinami šeimynose, Anykščių rajono savivaldybės pavaldumo Anykščių rajono šeimos ir vaiko gerovės centro padaliniuose bei globėjų šeimose.

2024 m. gruodžio pradžioje Anykščių rajono šeimos ir vaiko gerovės centro šeiminiuose namuose gyveno 33 vaikai, o 4 vaikai gyveno pas budinčius globėjus.

Per 2024 m. 2 Anykščių rajono savivaldybės vaikai gavo paslaugas kitose socialinės globos įstaigoje: 1 vaikas – kompleksinių paslaugų namuose „Alka“, 1 vaikas – Obelių socialinių paslaugų namuose.

Anykščių rajono savivaldybėje yra įsteigta viena globojanti vaikus šeimyna – Jokūbavos šeimyna, kurioje 2024 m. gruodžio 31 d. buvo globojami 7 vaikai. Šatrovienės šeimynoje, įsikūrusioje Utenos rajone, globojamas 1 Anykščių rajono savivaldybės vaikas.

Šeimynų teikiamos socialinės globos paslaugos yra ne tik ekonomiškai efektyvesnės, bet ir kokybiškesnės, nes globojamiems vaikams sudaromos sąlygos, artimos biologinėje šeimoje gyvenančių vaikų gyvenimo sąlygoms. Dėl to sumažėja vaikų socialinės atskirties rizika, užkertamas kelias daugelio socialinių, psichologinių bei pedagoginių problemų kilimui visuose vaiko raidos etapuose.

2024 m. rajone, 26 tėvų globos netekę vaikai, buvo globojami šeimų ar asmenų.

11 lentelė. Globos (rūpybos) atvejai 2022–2024 m.

	Nustatytos globos (rūpybos) atvejai (vnt.)		
	2022 m.	2023 m.	2024 m.
Anykščių r. sav.	19	8	15

Šaltinis: Statistikos departamentas (www.stat.gov.lt)

Skiriamas ypatingas dėmesys globėjų paieškai ir pagalbai jiems, kas yra labai svarbu, kai vaikų negali auginti biologiniai tėvai arba jiems trūksta socialinių, tėvystės įgūdžių tinkamai vaikų priežiūrai. Tai padeda užtikrinti, kad vaikai augtų saugioje aplinkoje.

12 lentelė. Globojamų (rūpinamų) vaikų skaičius 2022–2024 m.

	Globojamų (rūpinamų) vaikų skaičius, metų pabaigoje		
	2022 m.	2023 m.	2024 m.
Anykščių r. sav.	38	34	37

Šaltinis: Statistikos departamentas (www.stat.gov.lt)

7.5. Vaikai ir jaunimas

Atvirasis darbas su jaunimu – tai tokia darbo su jaunimu forma, kuria siekiama visiems jauniems žmonėms, nepriklausomai nuo jų socialinės padėties, suteikti galimybes saugiai leisti laisvalaikį, užsiimti juos dominančia veikla, o esant poreikiui – padedant kompetentingiems jaunimo darbuotojams, spręsti kasdienybėje kylančius iššūkius ir klausimus. Atviras darbas savitas tuo, kad dalyvavimas siūlomose veiklose nėra saistomas „privalomumu“. Norintis dalyvauti jaunas žmogus neprivalo įsipareigoti lankytis nuolat ir nustatytu laiku užsiimti tam tikra veikla – jaunas žmogus pats sprendžia, kaip naudoti savo laiką. Ši paslauga teikiama siekiant ugdyti jaunų žmonių asmenines ir socialines kompetencijas, padėti jauniems žmonėms aktyviai įsitraukti į bendruomeninius ir visuomeninius procesus, lanksčiai ir konstruktyviai reaguoti į jauno žmogaus gyvenimo pokyčius. Jaunimas motyvuojamas dalyvauti jo interesus atitinkančioje veikloje, skatinamas tobulėti, ugdyti verslumą ir darbo rinkai reikalingus įgūdžius. Paslaugos gavėjai – 14–29 m. amžiaus jauni žmonės, ypatingą dėmesį skiriant mažiau galimybių turintiems jauniems žmonėms. Paslauga organizuojama individualiai ir (arba) dirbant su grupe.

2024 m. atvirojo darbo su jaunimu paslaugas Anykščiuose teikė asociacija Anykščių jaunimo klubas. Pasiiekti rodikliai pateikiami 8 lentelėje.

13 lentelė. 2024 m. Atvirojo jaunimo centro (toliau – AJC) pasiekti rodikliai atviram darbui su jaunimu

Eil. Nr.	Rezultatų vertinimo kriterijai	Asmenų skaičius
1.	Unikalių lankytojų skaičius	388
2.	Bendras lankytojų skaičius	1956

Šaltinis: Anykščių rajono savivaldybės administracijos Jaunimo reikalų koordinadoras

Mobiliojo darbo su jaunimu paslauga siekiama padėti jauniems žmonėms išspręsti kylančias problemas ir įveikti sunkumus (pvz.: ugdymosi, užimtumo problemas ir pan.), sukurti saugią, atvirą, neformalią, neįpareigojančią aplinką, kurioje jauni žmonės galėtų kartu su draugais ir bendraamžiais ugdyti(-s) socialinius įgūdžius. Teikiant paslaugą, siekiama padėti jaunimui įsitraukti į arčiausiai jo esančią darbo su jaunimu infrastruktūrą, savanorišką veiklą ir jaunimo organizacijų veiklą, užtikrinant turiningą laisvalaikį, ugdymą (-si) ir socialinę integraciją, įgalinti jaunimą aktyviai veikti jaunų žmonių gyvenamojoje teritorijoje. Paslaugos gavėjai – mažiau galimybių turintis jaunimas (14–29 m.). Paslauga teikiama nuvykus į gyvenamąją teritoriją, kurioje nėra darbo su jaunimu infrastruktūros, atsižvelgiant į individualius šioje teritorijoje gyvenančių jaunų žmonių poreikius.

Anykščių rajono savivaldybėje paslauga pradėta teikti 2022 m. antrą pusmetį. 2024 metais paslaugos teiktos Viešintose, Ažuožeriuose, Debeikiuose, Troškūnuose ir Svėdasuose. Paslaugas teikė asociacija Anykščių jaunimo klubas. Mobiliojo darbo su jaunimu paslaugos teikimo pasiekti rodikliai pateikiami 9 lentelėje.

14 lentelė. 2024 m. mobiliojo darbo su jaunimu paslaugos teikimo pasiekti rodikliai

Nr.	Eil.	Rezultatų vertinimo kriterijai	Asmenų skaičius
1.		Unikalių jaunų žmonių, su kuriais palaikomas reguliarus kontaktas vykdant mobilųjį darbą su jaunimu, skaičius	74
2.		Bendras jaunų žmonių, su kuriais palaikomas reguliarus kontaktas vykdant mobilųjį darbą su jaunimu, skaičius	620

Šaltinis: Anykščių rajono savivaldybės administracijos Jaunimo reikalų koordinadoras (vyriausiasis specialistas)

7.6. Socialinę riziką patiriantys suaugę asmenys

Siekiant užtikrinti tinkamą ir kokybišką socialinį darbą su socialinę riziką patiriančiais suaugusiais asmenimis, 2024 m. Anykščių rajono socialinių paslaugų centras suteikė paslaugas 16 socialinę riziką patiriantiems suaugusiems asmenims.

Anykščių rajono savivaldybėje vykdoma iš pataisos įstaigų paleidžiamų (paleistų) asmenų socialinė integracija. Pirmąjį socialinės integracijos etapą vykdo pataisos įstaigos paskirtas socialinis darbuotojas. Antrąjį socialinės integracijos etapą organizuoja ir vykdo Anykščių rajono socialinių paslaugų centro socialinis darbuotojas darbui su socialinę riziką patiriančiais suaugusiais asmenimis.

2024 m. pabaigoje Anykščių rajono savivaldybėje buvo registruoti 10 asmenų, kurie anksčiau laiko paleisti iš įkalinimo įstaigų.

Asmenims, grįžusiems iš įkalinimo įstaigų, taip pat skiriama piniginė socialinė parama – vienkartinė pašalpa. 2024 m. gauti ir patenkinti 4 prašymai vienkartinę pašalpą.

Asmenims, grįžusiems iš įkalinimo įstaigų, įdarbinimo paslaugas teikia Užimtumo tarnyba.

Anykščių rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus specialistų mieste ir seniūnijose duomenimis, 2024 m. dėl socialinių paslaugų ir paramos kreipėsi 236 socialinę riziką patiriančių suaugusių asmenų.

Besikreipiantiems Anykščių rajono savivaldybės gyventojams seniūnijose buvo teikiamos bendrosios socialinės paslaugos (informavimas, konsultavimas, tarpininkavimas, aprūpinimas būtiniaisiais drabužiais ir avalyne ir kt.). Taip pat Anykščių rajono socialinių paslaugų centro teikiama asmeninės higienos ir priežiūros paslauga bei transporto organizavimo paslauga.

Anykščių rajono savivaldybėje jaučiamas specializuotų psichologinės bei socialinės reabilitacijos įstaigų paslaugų poreikis socialinę riziką patiriantiems asmenims, turintiems ir kitų problemų: priklausomybė nuo alkoholio, narkotinių medžiagų, delinkventinis elgesys ir pan.

Labdaros ir paramos fondo „Prieglobstis“ įkurtuose savarankiško gyvenimo namuose Anykščių rajone, Troškūnuose, asmenys, turintys priklausomybių, mokosi gyventi savarankiškai. Čia jiems teikiamos informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ir atstovavimo, sociokultūrinės, asmeninės higienos ir priežiūros bei kitos paslaugos. Savarankiško gyvenimo namuose asmenys patys gamina maistą, tvarko namus, atlieka įvairius vidaus remonto darbus, užsiima daržininkyste ir gyvulininkyste bei kitais darbais, padedančiais užtikrinti gyventojų darbinių įgūdžių išsaugojimą bei ugdymą. Per 2024 m. savarankiško gyvenimo namuose paslaugos buvo teikiamos 16 asmenų.

Asmenims, turintiems priklausomybių, buvo teikiamos šios bendrosios paslaugos: informavimas, konsultavimas, tarpininkavimas ir atstovavimas, maitinimo organizavimas, aprūpinimas būtiniaisiais drabužiais ir avalyne, asmeninės higienos ir priežiūros paslaugų organizavimas ir kt.

Lyginant Anykščių rajono savivaldybės organizuojamų socialinių paslaugų išvystymą 2024 m. su Socialinių paslaugų išvystymo normatyvais, patvirtintais Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014 m. sausio 20 d. įsakymu Nr. A1-23 „Dėl socialinių paslaugų išvystymo normatyvų patvirtinimo“, pastebima, kad įvykdyti trumpalaikės ir dienos socialinės globos suaugusiems asmenims su negalia ir senyvo amžiaus asmenims normatyvai, pagalbos namuose suaugusiems asmenims su negalia ir senyvo amžiaus asmenims normatyvai, apgyvendinimo savarankiško gyvenimo namuose senyvo amžiaus asmenims normatyvai, ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos socialinės globos namuose ir šeimynose normatyvai, socialinės priežiūros šeimoms bei socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo šeimų namuose ir priežiūros centruose normatyvai. Kiti socialinių paslaugų išvystymo normatyvai neatitinka patvirtintų normatyvų nesant tam tikram socialinių paslaugų rūšies poreikiui.

Atsižvelgiant į tai, kad dauguma socialinių paslaugų išvystymo normatyvų Anykščių rajono savivaldybėje yra įvykdyti, galima teigti, kad Anykščių rajono savivaldybės gyventojams pagal poreikį yra užtikrinamas reikalingų socialinių paslaugų teikimas. Jeigu Anykščių rajono savivaldybėje nėra įstaigų, teikiančių tam tikras socialines paslaugas, socialinės paslaugos perkamos iš kituose rajonuose veikiančių įstaigų / organizacijų.

13. lentelė. Socialinių darbuotojų ir individualios priežiūros darbuotojų skaičius Anykščių rajono savivaldybėje

Eil. Nr.	Įstaigos	Socialinių darbuotojų skaičius		Individualios priežiūros darbuotojų
		iš viso	iš jų finansuojamų iš valstybės biudžeto	
1.	Savivaldybės socialinių paslaugų įstaigose:			
1.1.	biudžetinėse	37	17	110
1.2.	viešosiose	0	0	0
	Iš viso:	37	17	110

8. Ankstesnių metų Plano įgyvendinimo rezultatų trumpa apžvalga

Planas 2025 m. rengiamas kaip Anykščių rajono savivaldybės 2025–2027 metų strateginio veiklos plano dalis. Beveik visos priemonės, numatytos Plane, per 2024-uosius metus buvo įgyvendintos.

Anykščių rajono savivaldybės gyventojams buvo teikiamos numatytos socialinės paslaugos. Jas teikė tiek biudžetinės socialinių paslaugų įstaigos, tiek nevyriausybinis sektorius bei privačios

įstaigos.

Pagrindiniai Socialinių paslaugų centro paslaugų gavėjai buvo asmenys su negalia, senyvo amžiaus asmenys, kuriems buvo teikiamos pagalbos į namus, dienos socialinės globos asmens namuose, transporto, asmeninės higienos ir priežiūros organizavimo paslaugos. Taip pat socialinę riziką patiriančios šeimos, gavusios socialinės priežiūros šeimoms bei socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ir (ar) atkūrimo, sociokultūrinės bei kitas bendrąsias socialines paslaugas. Transporto, asmeninės higienos ir priežiūros paslaugų organizavimo, aprūpinimo būtiniausiais drabužiais ir avalyne paslaugos teiktos socialinę riziką patiriantiems suaugusiems asmenims. Informavimo ir konsultavimo paslaugos teiktos vaikų globojančioms šeimoms.

Į socialinių paslaugų teikimą buvo įtrauktos ir nevyriausybines organizacijos, kurių teikiamas paslaugas Anykščių rajono savivaldybė finansavo per Socialinių paslaugų, Asmenų su negalia socialinės integracijos programas. Pagal šias programas teiktos maitinimo organizavimo, vaikų dienos socialinės priežiūros, sociokultūrinės paslaugos, toliau savo veiklą tęsė pagyvenusius asmenų dienos užimtumo centras, teikiamos kompleksinės socialinės paslaugos rajone gyvenantiems asmenims su negalia, vaikams ir jaunimui.

Anykščių rajono savivaldybėje nuo 2023 m. birželio mėn. įgyvendinamas projektas „Kompleksinės paslaugos (KOPA)“. Projekto „Kompleksinės paslaugos (KOPA)“ tikslas – sudaryti sąlygas Anykščių rajono savivaldybės šeimoms, bendruomenėms gauti kompleksiskai teikiamas paslaugas, siekiant įgalinti savarankiškai spręsti kylančias socialines problemas. Projekto trukmė: 2023 m. birželis – 2029 m. liepa.

2024 m. paslaugos suteiktos 333 unikaliems dalyviams (nuo projekto pradžios viso 565 unikalų asmenų). Iš jų: moterų – 261, vyrų – 72. Individualių konsultacijų suteikta 551 val., o jose dalyvavo 233 asmenys.

Grupinės konsultacijos: 879,5 val., 38 konsultacijos, 244 asmenys. Savitarpio pagalbos grupių organizavimas ir vedimas asmenims: 855 val., 66 konsultacijos, 181 asmuo. Socialinių įgūdžių grupių vaikams ir paaugliams organizavimas ir vedimas: 549,5 val., 60 konsultacijų, 157 asmenys.

Tėvystės mokymų organizavimas ir teikimas: 274 val., 14 konsultacijų, 54 asmenys. Šeimos mediacija: 144,5 val., 40 konsultacijų, 59 asmenys. Šeimos konsultavimas asmens (šeimos) namuose: 14 val., 4 konsultacijos, 5 asmenys.

2024 m. Anykščių rajono socialinių paslaugų centras, kaip projekto partneris, toliau įgyvendino „Integralios pagalbos teikimo ir plėtros Lietuvos savivaldybėse“ veiklas, kuriomis siekiama užtikrinti integralios pagalbos tikslinės grupės asmenims teikimą ir plėtrą. Projekto metu teikiamos slaugos, ir globos paslaugos vaikams su negalia, suaugusiems asmenims su negalia ir senyvo amžiaus asmenims jų namuose bei valstybės ir savivaldybių įstaigose, konsultacijos, psichologinė pagalba asmenis su negalia ir / arba senyvo amžiaus asmenis prižiūrintiems šeimos nariams. Projekto trukmė: 2022 m. gruodžio 8 d. – 2026 m. gruodžio 31 d.

14 lentelė. Integralios pagalbos gavėjų skaičius 2023–2024 m.

Rodikliai	2023 m.	2024m.
1. Integralių paslaugų gavėjų skaičius per metus, iš jų:	54	49
1.1. Senyvo amžiaus	48	42
1.2. Neįgalūs darbingo amžiaus	6	7
2. Integralių paslaugų gavėjų sk. pagal gyvenamąją vietą, iš jų:	55	49
2.1. mieste	28	27
2.2. kaime	27	22
3. Integralias paslaugas teikiančių darbuotojų skaičius, iš jų:		
3.1. slaugytojos (et.)	1	1
3.2. slaugytojos padėjėjos (et.)	7,75	7,75
4. Integralias paslaugas teikiančių darbuotojų patvirtinti etatai:	11	11

Šaltinis: Anykščių rajono socialinių paslaugų centras

Ateinančiais metais orientuojamasi į socialinių paslaugų kokybės gerinimą išlaikant

teikiamų socialinių paslaugų įvairovę bei apimtį, o vykdant investicinius projektus – didinti teikiamų nestacionarių paslaugų apimtį, plėsti paslaugų rūšis.

III SKYRIUS UŽDAVINIAI IR PRIEMONIŲ PLANAS

9. Prioritetinės socialinių paslaugų plėtos kryptys

Anykščių rajono savivaldybės bendrieji socialinių paslaugų plėtos prioritetai:

- 1 prioritetas: socialinę paramą teikti socialinių paslaugų forma.
- 2 prioritetas: teikti socialiai teisingas, ekonomiškai efektyvias bei subalansuotas socialines paslaugas įvairioms socialinėms grupėms.
- 3 prioritetas: užtikrinti, kad teikiamos paslaugos būtų kokybiškos ir efektyvios.
- 4 prioritetas: plėsti bendruomeninių paslaugų įvairovę ir prieinamumą, mažinant institucinės globos paslaugų poreikį.

Atsižvelgiant į Anykščių rajono savivaldybės socialinę demografinę situaciją, Anykščių rajono savivaldybėje prioritetinės socialinių paslaugų gavėjų grupės:

- 1) asmenys su negalia;
- 2) senyvo amžiaus asmenys;
- 3) socialinę riziką patiriantys vaikai;
- 4) socialinę riziką patiriančios šeimos;
- 5) likę be tėvų globos vaikai;
- 6) vaikai su negalia / sunkia negalia.

Šios socialinės grupės yra mažiau integruotos į visuomenę, turi mažiau galimybių dalyvauti visuomenės gyvenime.

Vertinant Anykščių rajono savivaldybės socialinę demografinę situaciją, prioritetinės socialinių paslaugų rūšys:

1. Dienos socialinės globos bei socialinės priežiūros paslaugos senyvo amžiaus asmenims bei asmenis su negalia, siekiant sumažinti ilgalaikės socialinės globos institucijoje poreikį.
2. Socialinės priežiūros paslaugos socialinę riziką patiriantiems vaikams bei šeimoms (ypač vaikų dienos centrų paslaugos kaimo vietovėse).
3. Socialinės priežiūros bei dienos socialinės globos paslaugos suaugusiems asmenims su negalia bei socialinę riziką patiriantiems asmenims.
4. Anykščių rajono savivaldybėje prioritetas teikiamas ilgalaikės stacionarios socialinės globos paslaugų apimčių mažinimui be tėvų globos likusiems vaikams bei asmenis su negalia, skatinant ir remiant įvaikinimą ir globą (rūpybą) šeimose, šeimynose bei pas budinčius globotojus.

10. Priemonių planas

1 tikslas. UŽTIKRINTI NESTACIONARIŲ SOCIALINIŲ PASLAUGŲ TEIKIMĄ RAJONO GYVENTOJAMS BEI PLĖTOTI NESTACIONARIAS PASLAUGAS KAIP ALTERNATYVĄ STACIONARIŲ SOCIALINIŲ PASLAUGŲ ĮSTAIGŲ PASLAUGOMS				
Uždaviniai	Priemonės	Finansavimo šaltiniai	Atsakingi vykdytojai	Laukiamas rezultatas
1	2	3	4	5
1.1. Užtikrinti bendrųjų socialinių paslaugų teikimą rajono gyventojams bendradarbiaujant su nevyriausybinėmis organizacijomis	1.1.1. Finansuoti transporto organizavimo paslaugas	Savivaldybės biudžetas	Savivaldybės administracija ir Anykščių rajono socialinių paslaugų centas	Suteiktų paslaugų / gavėjų skaičius 220

	1.1.2. Finansuoti asmeninės higienos ir priežiūros organizavimo paslaugas 1.1.3. Organizuoti, teikti bei finansuoti kitas bendrąsias socialines paslaugas (informavimas, konsultavimas, tarpininkavimas ir atstovavimas, maitinimo organizavimas, aprūpinimas būtinaisiais drabužiais ir avalyne, ir kt.)	Savivaldybės biudžetas Savivaldybės biudžetas	Savivaldybės administracija ir Anykščių rajono socialinių paslaugų centras Savivaldybės administracija ir Anykščių rajono socialinių paslaugų įstaigos, NVO	Suteiktų paslaugų / gavėjų skaičius 59 Suteiktų paslaugų / gavėjų skaičius 755
1.2. Plėtoti socialinės priežiūros, dienos socialinės globos paslaugas, kaip alternatyvą ilgalaikės socialinės globos paslaugoms į paslaugų teikimą įtraukiant nevyriausybinės organizacijas	1.2.1. Finansuoti dienos centrų veiklą prioritetinėms socialinių paslaugų gavėjų grupėms (socialinę riziką patiriantiems vaikams, senyvo amžiaus asmenims) 1.2.2. Finansuoti dienos socialinės globos institucijoje paslaugas asmenims su negalia 1.2.3. Organizuoti ir finansuoti socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ir (ar) atkūrimo paslaugų teikimą socialinę riziką	Savivaldybės biudžetas Valstybės biudžetas Savivaldybės biudžetas; Valstybės biudžeto tikslinė dotacija Valstybės biudžeto tikslinė dotacija; Savivaldybės biudžetas	Savivaldybės administracija, Anykščių rajono socialinių paslaugų centras, NVO Savivaldybės administracija ir Anykščių socialinių paslaugų centras Savivaldybės administracija ir Anykščių rajono socialinių paslaugų centras	Suteiktų paslaugų / gavėjų skaičius 84 (Vaikų dienos centras) Suteiktų paslaugų / gavėjų skaičius 155 Suteiktų paslaugų / gavėjų skaičius 27 Suteiktų paslaugų / gavėjų skaičius 700

patiriančioms šeimoms, soc. rizikos asmenims 1.2.4. Organizuoti ir finansuoti pagalbą į namus ir (ar) laikino atokvėpio paslaugas senyvo amžiaus, asmenims su negalia 1.2.5. Organizuoti ir finansuoti dienos socialinės globos ir (ar) atokvėpio paslaugas asmens namuose 1.2.6. Finansuoti savarankiško gyvenimo namų paslaugas senyvo amžiaus asmenims 1.2.7. Finansuoti teikiamas intensyvios krizių įveikimo pagalbą, laikinos nakvynės paslaugas socialinę riziką patiriančioms šeimoms, jose augantiems vaikams ir asmenims, atsidūrusiems krizinėje situacijoje, šeimynose bei kitose institucijose	Savivaldybės biudžetas Valstybės biudžetas	Savivaldybės administracija ir Anykščių rajono socialinių paslaugų centras	Suteiktų paslaugų / gavėjų skaičius 400
	Savivaldybės biudžetas; Valstybės biudžeto tikslinė dotacija; ES lėšos Valstybės biudžetas struktūrinių fondų lėšos	Savivaldybės administracija ir Anykščių rajono socialinių paslaugų centras	Suteiktų paslaugų / gavėjų skaičius 90
	Savivaldybės biudžetas Valstybės biudžetas	Savivaldybės administracija ir rajono socialinių paslaugų centras	Suteiktų paslaugų / gavėjų skaičius 20
	Savivaldybės biudžetas Valstybės biudžetas;	Savivaldybės administracija, Anykščių rajono socialinių paslaugų centras, NVO	Suteiktų paslaugų / gavėjų skaičius 15

	1.2.8. Finansuoti kitų socialinės priežiūros paslaugų teikimą rajono gyventojams (laikinos nakvynės, intensyvios krizių įveikimo pagalbos bei asmeninio asistento paslaugas, Užimtumo didinimo programa) atsižvelgiant į gyventojų poreikius bei savivaldybės galimybes	Valstybės biudžetas (Užimtumo didinimo programa) ES lėšos Valstybės biudžetas struktūrinių fondų lėšos Savivaldybės biudžetas Valstybės biudžetas	Savivaldybės administracija, Anykščių rajono socialinių paslaugų centras, Anykščių rajono šeimos ir vaiko gerovės centras, NVO Anykščių rajono socialinių paslaugų centras, Anykščių rajono socialinių paslaugų centras	Suteiktų paslaugų / gavėjų skaičius 20 Suteiktų paslaugų / gavėjų skaičius 90 Suteiktų paslaugų / gavėjų skaičius 33 Suteiktų paslaugų / gavėjų skaičius 32
--	---	--	---	--

2 tikslas.

UŽTIKRINTI ESAMO ILGALAIKĖS (TRUMPALAIKĖS) SOCIALINĖS GLOBOS PASLAUGŲ POREIKIO TENKINIMĄ RAJONO GYVENTOJAMS

Uždaviniai	Priemonės	Finansavimo šaltiniai	Atsakingi vykdytojai	Laukiamas rezultatas
2.1. Organizuoti kokybiškų ilgalaikės / trumpalaikės socialinės globos paslaugų teikimą vaikams, asmenims su negalia, senyvo amžiaus asmenims	2.1.1. Atlikti poreikio vertinimą bei finansuoti ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos paslaugas be tėvų globos likusiems vaikams bei socialinę riziką patiriantiems vaikams 2.1.2. Atlikti poreikio vertinimą bei finansuoti ilgalaikės (trumpalaikės)	Savivaldybės biudžetas Valstybės biudžeto lėšos Savivaldybės biudžetas	Savivaldybės administracija Savivaldybės administracija	Suteiktų paslaugų / gavėjų skaičius 55 Suteiktų paslaugų / gavėjų skaičius 95

	socialinės globos paslaugas asmenims su negalia 2.1.3. Atlikti poreikio vertinimą bei finansuoti ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos paslaugas senyvo amžiaus asmenims ir asmenims su negalia, senyvo amžiaus asmenims	Valstybės biudžeto tikslinė dotacija Savivaldybės biudžetas Valstybės biudžeto tikslinės dotacija	Savivaldybės administracija	Suteiktų paslaugų / gavėjų skaičius 170
2.2. Skatinti ir remti įvaikinimą ir globą (rūpybą) šeimose bei globą (rūpybą) šeimynose.	2.2.1. Informuoti visuomenę apie įvaikinimą, globą (rūpybą), skatinant prisidėti prie stacionarios vaikų globos mažinimo	—	Savivaldybės administracija, Anykščių rajono šeimos ir vaiko gerovės centras	Nuolatinis informacijos teikimas

3 tikslas.

GERINTI TEIKIAMŲ SOCIALINIŲ PASLAUGŲ KOKYBĘ BEI UŽTIKRINTI INFORMACIJOS APIE SOCIALINES PASLAUGAS PRIEINAMUMĄ GYVENTOJAMS

Uždaviniai	Priemonės	Finansavimo šaltiniai	Atsakingi vykdytojai	Laukiamas rezultatas
3.1. Užtikrinti socialines paslaugas teikiančių darbuotojų kvalifikacijos kėlimą	3.1.1. Organizuoti vidinius seminarus darbuotojams socialinių paslaugų teikimo klausimais, supažindinant su socialinio darbo naujovėmis 3.1.2. Dalyvauti respublikiniuose bei kitų įstaigų organizuojamuose mokymuose socialinių paslaugų teikimo klausimais	—	Socialinės paramos skyriaus vadovas, socialinių paslaugų įstaigų vadovai Socialinės paramos skyriaus vadovas, socialinių paslaugų įstaigų vadovai	Seminaruose dalyvavusių asmenų skaičius 50 Mokymuose dalyvavusių asmenų skaičius 24
3.2. Teikiant socialines paslaugas bei gerinant paslaugų kokybę,	3.2.1. Rinkti bei sisteminti informaciją apie rajone veikiančias	—	Socialinės paramos skyrius	Sukaupta bei susisteminta informacija

bendradarbiauti su nevyriausybinėmis organizacijomis, sveikatos priežiūros įstaigomis ir kitomis institucijomis	nevyriausybines socialines paslaugas teikiančias organizacijas 3.2.2. Organizuoti NVO, kitų socialinių paslaugų teikėjų bei savivaldybės atstovų „Apskrito stalo“ diskusijas rajone teikiamų socialinių paslaugų infrastruktūros plėtojimo klausimais	—	Savivaldybės administracija	Suorganizuotos diskusijos; diskusijose dalyvavusių asmenų skaičius
3.3. Vykdyti informacijos apie socialines paslaugas ir socialinių paslaugų teikėjų sklaidą	3.3.1. Nuolat konsultuoti gyventojus socialinių paslaugų klausimais 3.3.2. Teikti aktualią informaciją gyventojams pasinaudojant masinės informacijos priemonėmis (savivaldybės internetine svetaine, spauda, televizija ir kt.)	— —	Socialinės paramos skyrius Savivaldybės administracija	Nuolat vykdomos konsultacijos Informacija masinės informacijos priemonėse
3.4. Gerinti teikiamų socialinių paslaugų kokybę, atsižvelgiant į gyventojų poreikius ir nuomonę	3.4.1. Atsižvelgiant į klientų pasiūlymus, gerinti teikiamų socialinių paslaugų kokybę	—	Socialinės paramos skyrius	Gyventojų pasitenkinimas teikiamomis socialinėmis paslaugomis

11. Regioninių socialinių paslaugų poreikis 2025 m.

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų rūšys pagal žmonių socialines grupes	Socialinės globos įstaiga	Mastas (vietų sk.)
1	2	3	4
1.	Ilgalaikė socialinė globa	Socialinės globos namai suaugusiems asmenims su negalia	2
		Senyvo amžiaus asmenų socialinės globos namai	32

2.	Trumpalaikė socialinė globa	Socialinės globos namai suaugusiems asmenims su negalia	1
		Senyvo amžiaus asmenų socialinės globos namai	10
3.	Laikinas apnakvindinimas	Laikino gyvenimo namai (nakvynės namai) suaugusiems socialinę riziką patiriantiems asmenims, smurto artimoje aplinkoje pavojų keliantiems asmenims	12

IV SKYRIUS SOSIALINIŲ PASLAUGŲ FINANSAVIMO ŠALTINIAI

12. Socialinių paslaugų finansavimo šaltiniai

Socialinių paslaugų finansavimui planuojamos lėšos ir šaltiniai nurodomi ir aprašomi Anykščių rajono savivaldybės 2025–2027 metų strateginio veiklos plano 5 programos „Palankios socialinės aplinkos kūrimo programos uždaviniai, priemonės, asignavimai ir kitos lėšos“ plane.

13. Socialinių paslaugų finansavimo iš Anykščių rajono savivaldybės biudžeto būdai

Eil. Nr.	Finansavimo būdai
1.	Socialinių paslaugų pirkimas
2.	Tiesioginis socialinių paslaugų įstaigų finansavimas
	iš jo:
2.1.	Savivaldybės pavaldumo įstaigoms
2.2.	apskričių viršininkų įstaigoms (regioninių socialinių paslaugų įstaigoms) pagal lėšų kompensavimo sutartis
2.3.	nevyriausybinių organizacijų įstaigoms pagal lėšų kompensavimo sutartis
3.	Savivaldybės biudžeto lėšos, skirtos nevyriausybiniams organizacijoms
4.	Finansavimas vykdant socialinių paslaugų programas

14. Anykščių rajono savivaldybės organizuojamų socialinių paslaugų įvertinimas

Lyginant su 2023 m., 2024 m. Anykščių rajono savivaldybėje buvo išlaikytos jau teikiamų socialinių paslaugų apimtys, taip pat atsirado naujai teikiamų socialinių paslaugų. Anykščių rajono savivaldybė socialines paslaugas organizuoja pagal gyventojų poreikius.

Lyginat su ankstesniais metais, Anykščių rajono savivaldybės gyventojų socialinių paslaugų poreikiai yra tenkinami geriau. Pažymėtina, jog į socialinių paslaugų teikimą vis aktyviau įsitraukia ir rajone veikiančios nevyriausybinių organizacijų, tačiau organizacijų iniciatyvos dar labai trūksta kaimiškose rajono vietovėse. Šiuo metu kaimo ir mažų miestelių gyventojai turi pakankamai galimybių gauti reikiamas socialines paslaugas, tačiau šiose vietovėse nevyriausybinių organizacijų atsiradimas būtų naudingas. Paslaugų plėtra ir užtikrinimas ypač svarbu ir todėl, kad šiuo metu vykdoma Institucinės globos pertvarka, kurios metu išauga paslaugų poreikis darbingo amžiaus asmenims, turintiems psichosocialinę negalią.

V SKYRIUS PLĖTROS VIZIJA IR PROGNOZĖ

15. Socialinių paslaugų plėtros vizija

Per ateinančius metus Anykščių rajono savivaldybėje sėkmingai plėtojant socialinių

paslaugų sistemą tikimasi, jog prioritetinės socialinių paslaugų gavėjų grupės gaus jų poreikius visiškai tenkinančias bei geros kokybės socialines paslaugas.

16. Prognozuojamos socialinės paslaugos

Teikiant socialines paslaugas ir per ateinančius metus plečiant socialinių paslaugų tinklą bei didinant mastą, bus orientuojamasi į prioritetines socialinių paslaugų gavėjų grupes: asmenis su negalia, senyvo amžiaus asmenis, socialinę riziką patiriančius vaikus, socialinę riziką patiriančias šeimas ir be tėvų globos likusius vaikus. Šioms gavėjų grupėms plėtojant paslaugas ypatingas dėmesys bus skiriamas nestacionarių socialinių paslaugų teikimui. Nestacionarios socialinės paslaugos tiek ekonominiu, tiek socialiniu požiūriu kur kas efektyvesnės nei stacionarių socialinių paslaugų įstaigų teikiamos globos paslaugos.

Šioms paslaugų gavėjų grupėms reikia plėsti tokių rūšių socialines paslaugas:

1. Asmenims su negalia – pagalbos į namus, dienos socialinės globos paslaugas asmens namuose, trumpalaikės socialinės globos, laikino atokvėpio, asmeninio asistento paslaugas.

2. Senyvo amžiaus asmenims – pagalbos į namus paslaugas, dienos socialinės globos asmens namuose, socialinės priežiūros (dienos užimtumo centrų) paslaugas, laikino atokvėpio paslaugas. Šios paslaugos turėtų sudaryti palankias sąlygas asmeniui kuo ilgiau turėti savarankišką ir visavertį gyvenimą bendruomenėje, savo namuose bei sumažintų stacionarios globos poreikį, kuris šiai dienai vis dar išlieka didelis.

3. Socialinę riziką patiriantiems vaikams – vaikų dienos centrų, organizuojančių užimtumą dienos metu, paslaugas visose Anykščių rajono savivaldybės seniūnijose.

4. Socialinę riziką patiriančioms šeimoms – gerinti teikiamų socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo bei socialinės priežiūros šeimoms paslaugų kokybę.

5. Likusiems be tėvų globos vaikams – skatinti įvaikinimą, globą (rūpybą) šeimose, plėsti ilgalaikės bei trumpalaikės globos šeimynose paslaugas, plėsti socialines paslaugas vaikams, išėjusiems iš stacionarių globos įstaigų (pvz., savarankiško gyvenimo namų paslaugos), organizuoti „atokvėpio“ paslaugas globėjams.

Anykščių rajono savivaldybėje planuojama socialinių paslaugų, alternatyvių institucinei globai, plėtra, todėl yra poreikis tokioms socialinių paslaugų įstaigoms kaip grupinio gyvenimo namai asmenims su negalia (10 vietų), savarankiško gyvenimo namai senyvo amžiaus asmenims bei asmenims su negalia (10 vietų). Planuojama plėsti apsaugoto būsto paslaugų teikimą asmenims su negalia bei sulaukusiems pilnametystės asmenims (iki 24 m.), kuriems buvo teikta socialinė globa (rūpyba) socialinės globos įstaigoje ar kurie gyveno socialinę riziką patiriančiose šeimose, įkurti socialines dirbtuves.

Anykščių rajono savivaldybėje trūksta inovatyvių paslaugų, tokių kaip socialinės dirbtuvės, kurios leistų didinti asmens, turinčio psichikos ir (ar) intelekto negalią, galimybes įsidarbinti atviroje darbo rinkoje, ugdyti, lavinti, palaikyti asmens darbinį įgūdžių, atliekant prasmingas užimtumo veiklas, siekiant atskleisti asmens galias ir gebėjimus, kartu kuriant bendrystę, plėtojant socialinius ryšius, ugdant savarankiškumą darbinėje veikloje. Socialinių dirbtuvių pagalba asmenims būtų suteikiama galimybė atlikti darbinės užduoties, kurios yra pritaikytos prie jų specialiųjų poreikių, leistų išmokti konkrečių darbinį įgūdžių realioje darbo aplinkoje bei ugdyti darbui reikalingas savybes. Šioje veikloje galėtų dalyvauti apie 20 psichikos ir (ar) intelekto negalią turinčių žmonių. Taip pat įdarbinimo su pagalba, kuri leistų padėti asmenims, turintiems psichikos ir (ar) intelekto negalią susirasti darbą, kuris atitiktų asmens poreikius, siekiant padėti asmeniui susirasti jo gebėjimus bei kompetenciją atitinkantį darbą, įsitvirtinti darbo rinkoje ir sėkmingai dirbti, padėti išlaikyti turimą darbo vietą, tapti savarankiškesniu. Asmeniui būtų teikiama pagalba susitvarkant įdarbinimui reikalingus dokumentus, padedant suprasti darbo sutarties sąlygas, darbo vietos vidaus tvarkos taisykles ir kitus svarbius dokumentus. Teikiant įdarbinimo su pagalba paslaugą asmeniui būtų suteikiama pagalba gauti kitus svarbius įsidarbinimui reikalingus mokymus, pvz., užtikrinimas, kad asmuo išklaustų privalomus pirmosios pagalbos, higienos įgūdžių kursus ir gaus reikiamą sveikatos pažymą. Šia paslauga galėtų pasinaudoti apie 20 psichikos ir (ar) intelekto negalią turinčių žmonių.

Atsižvelgiant į galiojančius Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius socialinės globos įstaigų veiklą: Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu

Nr. A1-46 patvirtintas Socialinės globos normų aprašo, 4 priedo nuostatas, (aktuali redakcija 2024-09-21), Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymu Nr. V-133 patvirtintomis Higienos normomis HN 125:2019 „Suaugusių asmenų socialinės globos įstaigos: bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ (aktuali redakcija 2023-05-01), iki 2030 m. būtina įvykdyti Anykščių socialinės globos namų Svėdasų ir Troškūnų padalinių rekonstrukcijos darbus. Rekonstrukcijos darbai su pirkimų procedūromis, projektavimu ir įgyvendinimu užtrunka 3–4 metus (Svėdasų padalinio remonto darbai truko 4 metus, nuo 2017 iki 2021 m.), todėl šias veiklas reikėtų planuoti 2026 metams. Svėdasų ir Troškūnų padalinių infrastruktūra šiuo metu neatitinka naujos redakcijos teisės aktuose nustatytų reikalavimų, skirtų užtikrinti socialinės globos ir higienos normas bei paslaugų prieinamumą.

Rekonstrukcijos darbai apima pastatų vidaus, o Troškūnų padalinio ir išorės modernizavimą, patalpų pritaikymą pagal galiojančius socialinės globos, higienos, priešgaisrinės saugos ir neįgalųjų poreikių reikalavimus. Šių darbų įgyvendinimas užtikrins, kad Svėdasų ir Troškūnų padaliniuose teikiamos socialinės globos paslaugos atitiks Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimus, nebus sustabdyta veiklos licencija. Rekonstrukcijos darbų vykdymas taip pat yra būtinas norint užtikrinti Anykščių rajono savivaldybės išipareigojimų įgyvendinimą socialinės globos srityje ir efektyvų socialinių paslaugų prieinamumą Anykščių rajono savivaldybės gyventojams.

17. Išteklių prognozė ateinantiems 3 metams

Lėšos ir toliau bus skirstomos atsižvelgiant į Anykščių rajono savivaldybės nustatytus socialinių paslaugų poreikius kiekvienai asmenų grupei, nustatytus paslaugų teikimo prioritetus, pagrindinį dėmesį skiriant bendruomeninėms paslaugoms. Didės poreikis paslaugas teikti bendruomenėje, paslaugų teikimą perduoti nevyriausybinėms organizacijoms ir privačiam sektoriui.

18. Siūlomos plėsti regioninės socialinės paslaugos, jų rūšys ir prognozuojamas mastas

Socialinių paslaugų rūšys (nurodomos pagal žmonių socialines grupes)	Mastas (vietų skaičius)
Trumpalaikė socialinė globa senyvo amžiaus asmenims ir suaugusiems asmenims su negalia	10
Ilgalaikė socialinė globa senyvo amžiaus asmenims ir suaugusiems asmenims su negalia	30
Laikinas apnakvindinimas suaugusiems socialinę riziką patiriantiems asmenims	10

VI SKYRIUS PLANO ĮGYVENDINIMO PRIEŽIŪRA

19. Pasiektų rezultatų, tikslų ir uždavinių analizė, numatytų vykdyti priemonių efektyvumas

Plano įgyvendinimo priežiūros metu turėtų būti reguliariai atliekama pasiektų rezultatų, tikslų bei uždavinių analizė. Atsižvelgiant į kintančias aplinkybes, atliekamas numatytų vykdyti priemonių efektyvumo vertinimas. Vertinant Plane numatytas įgyvendinamas priemones vadovaujamosi socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtintais Socialinių paslaugų efektyvumo vertinimo kriterijais. Plano įgyvendinimo priežiūra bei kontrolė derinama su Anykščių rajono savivaldybės strateginio plano įgyvendinimo priežiūros procedūra ir tvarka.